

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอนะ

การเสนอผลการวิจัย เรื่องสภาพและปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนการศึกษานอกโรงเรียน ตามการรับรู้ของผู้บริหารของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนั้น ครอบคลุมสาระสำคัญดังนี้ คือ วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอนะ ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนการศึกษานอกโรงเรียน ตามการรับรู้ของผู้บริหารของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
2. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนการศึกษานอกโรงเรียน ระหว่างผู้บริหารระดับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
3. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนการศึกษานอกโรงเรียน ระหว่างผู้บริหารระดับฝ่าย ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด คือ หัวหน้าฝ่ายบริหาร หัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายสามัญ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ หัวหน้าฝ่ายศึกษามวลชน และหัวหน้าฝ่ายพัฒนาและฝึกอบรม

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ เจ้าหน้าที่จากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ที่มีตำแหน่งหน้าที่เป็นผู้บริหารระดับศูนย์ฯ จังหวัด คือ ผู้อำนวยการศูนย์ฯ จังหวัด และผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์ฯ จังหวัด หัวหน้าศูนย์ฯ จังหวัด และผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์ฯ จังหวัด รวม 79 คน และผู้บริหารระดับฝ่าย ซึ่งได้แก่หัวหน้าฝ่ายทั้ง 6 ฝ่าย ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน

จังหวัด รวม 238 คน จาก 50 ศูนย์ รวมกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 317 คน ทั้งนี้เป็นผู้
ที่ตอบแบบสอบถามนับจากแบบสอบถามที่ส่งคืนมาทั้งหมด 317 คน คิดเป็นร้อยละ 79.25

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน
คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์และข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ (Check-List) และคำถามปลายเปิด (Open-Ended)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม การรับรู้ของผู้บริหารของศูนย์ฯ จังหวัด ในเรื่อง
สภาพการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน ของศูนย์ฯ จังหวัด ลักษณะเป็นแบบมาตรา-
ส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถาม การรับรู้ของผู้บริหารของศูนย์ฯ จังหวัด ในเรื่องปัญหา
ในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนฯ ของศูนย์ฯ จังหวัด ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า (Rating Soale) และในตอนท้ายของแบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับ
ปัญหาอื่น ๆ ที่ผู้บริหารรับรู้ว่าศูนย์ฯ จังหวัดประสบในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน
ลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended)

การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มประชากรตัวอย่างที่กำลังปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัดทั้ง 50 จังหวัด จากนั้นนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS^x (The Statistioal Package for The Social
Science) ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการ
แจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ สัดอันดับ และบรรยายสรุป
2. ศึกษาการรับรู้ของผู้บริหารของศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเรื่อง
สภาพการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน เพื่อทราบระดับความถี่ของการปฏิบัติกิจกรรม
ตามกระบวนการวางแผน โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. การศึกษารับรู้ของผู้บริหารของคณบดีการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเรื่องปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน เพื่อทราบระดับความมากน้อยของปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4. เปรียบเทียบการรับรู้ของผู้บริหารระดับคณบดีการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่าย ในเรื่องสภาพการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน และในเรื่องปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และค่าที (t-test) และเปรียบเทียบการรับรู้ของผู้บริหารระดับฝ่ายทั้ง 6 ฝ่าย ในเรื่องสภาพการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน และในเรื่องปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) และทดสอบรายคู่ในกรณีที่พบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม โดยวิธีทดสอบของเชฟเฟ

5. สำหรับคำถามปลายเปิด ผู้วิจัยได้สรุปและนำเสนอในรูปแบบบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปแยกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นผลการวิจัยเกี่ยวกับสถานการณ์ภาพและข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน ตามการรับรู้ของผู้บริหารของคณบดีการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ผลเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน ระหว่างผู้บริหารระดับคณบดีการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่าย และผลเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนการศึกษานอกโรงเรียน ระหว่างผู้บริหารระดับฝ่ายทั้ง 6 ฝ่าย ส่วนตอนที่ 3 เป็นผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน ตามการรับรู้ของผู้บริหารของคณบดีการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ผลการเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน ระหว่างผู้บริหารระดับคณบดีการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่าย และผลการเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน ระหว่างผู้บริหารระดับฝ่ายทั้ง 6 ฝ่าย ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพ และข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามมีผลการวิจัย ดังนี้คือ

1.1 ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ที่มีตำแหน่งหน้าที่เป็นผู้บริหารระดับผู้อำนวยการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 24.9 และเป็นผู้บริหารระดับฝ่าย จำนวน 238 คน คิดเป็น 75.1 และสำหรับผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่าย ที่ตอบแบบสอบถามมีจำนวนมากน้อยเรียงตามลำดับต่อไปนี้คือ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ จำนวน 45 คน หัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการ 44 คน หัวหน้าฝ่ายบริหาร 39 คน หัวหน้าฝ่ายพัฒนาและฝึกอบรม 38 คน หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายสามัญ 37 คน และหัวหน้าฝ่ายการศึกษามวลชน 35 คน

1.2 ผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีจำนวนมากที่สุด 274 คน คิดเป็นร้อยละ 86.4 รองลงมาได้แก่ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 9.1 และต่ำกว่าปริญญาตรีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 4.4

1.3 ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้เคยมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนการศึกษานอกโรงเรียนมาแล้ว เป็นระยะเวลา 6 เดือน 3 ปี จำนวนมากที่สุด คือ 171 คน คิดเป็นร้อยละ 53.9 รองลงมาได้แก่ ผู้ที่มีส่วนในกระบวนการวางแผน มาแล้วเป็นระยะเวลา 4 - 6 ปี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 27.1 และมีผู้ที่มีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนของผู้อำนวยการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด มาแล้วในระยะเวลา มากกว่า 6 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 12.6 และมีเพียง 20 คน คิดเป็นร้อยละ 6.3 ที่มีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนของผู้อำนวยการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดน้อยกว่า 6 เดือน

1.4 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้รับความรู้ในด้านหลักการและวิธีวางแผนการศึกษา จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากเอกสาร ตำรา สื่อมวลชน มากที่สุด รองลงมาได้จากการอบรมประชุมปฏิบัติ ด้านการวางแผนที่ผู้อำนวยการศึกษานอกโรงเรียนภาค และการศึกษานอกโรงเรียน และอันดับที่ 3 ได้จากการศึกษาจากการทำงานของเพื่อนร่วมงาน อันดับ 4 ได้จากการเรียนอย่างน้อยรายวิชาในสถาบันที่เคยเข้าศึกษา และอันดับสุดท้ายได้จากการสอนงานของผู้บังคับบัญชา นอกจากนี้ จากการรวบรวมข้อมูลจากคำถามปลายเปิดพบว่า ผู้บริหารของผู้อำนวยการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ยังได้รับความรู้โดยวิธีการอื่น ๆ ด้วย เช่น ได้รับจากประสบการณ์ตรงที่ได้จากการปฏิบัติงานที่ผ่านมาซึ่งรวมถึงประสบการณ์จากหน่วยงานเดิม

ก่อนเข้ามาและได้จากการปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และประสบการณ์ระหว่างการทำงานในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดด้วย และได้มาจากการอบรมประชุมปฏิบัติการ ซึ่งจัดโดยสำนักงานจังหวัด และสำนักงานนโยบายและแผนกระทรวงมหาดไทย และได้จากการศึกษาปฏิบัติด้านการวางแผนการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอื่นและหน่วยงานอื่นด้วย

ตอนที่ 2 สภาพการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนการศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ปราบกฏผลการวิจัยดังนี้ คือ

2.1 สภาพการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนการศึกษานอกโรงเรียนตามการรับรู้ของผู้บริหารของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดได้ปฏิบัติกิจกรรมอยู่ในระดับบ่อยครั้งในทุกขั้นตอนของกระบวนการวางแผน เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยดังนี้ คือ ขึ้นนำแผนไปปฏิบัติ ($\bar{X} = 2.84$) ขึ้นปรับแผนและ หรือจัดทำแผนใหม่ ($\bar{X} = 2.84$) ขึ้นวางแผนและจัดทำแผน ($\bar{X} = 2.82$) ขึ้นเตรียมการวางแผน ($\bar{X} = 2.61$) และขึ้นติดตามควบคุมและประเมินผล ($\bar{X} = 2.59$)

เมื่อพิจารณาโดยละเอียดพบว่า ผู้บริหารของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด รับรู้ว่าการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดได้ปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน ในแต่ละขั้นตอนดังนี้

2.1.1 ขั้นเตรียมการวางแผน สภาพการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนในขั้นตอนนี้มีดังนี้ คือ

กิจกรรมที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดได้ปฏิบัติเป็นประจำ หรือปฏิบัติทุกครั้งที่วางแผน คือ การมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบโดยตรงในการเตรียมการวางแผน ประจำปี ($\bar{X} = 3.52$)

กิจกรรมที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ได้ปฏิบัติบ่อยครั้ง คือ การรวบรวมข้อมูลทางด้านปริมาณเดียวกับผลการดำเนินงานที่ผ่านมา (เช่น จำนวนผู้รับบริการ จำนวนพื้นที่ที่ได้ดำเนินการ จำนวนทรัพยากรที่ใช้ ฯลฯ) ($\bar{X} = 3.22$) การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรต่าง ๆ ที่ศูนย์ฯ จังหวัด มีอยู่ (เช่น บุคลากร งบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ ฯลฯ)

($\bar{X} = 3.16$) การประชุมสัมมนา เพื่อรับทราบปัญหาและอุปสรรคของผู้ปฏิบัติงาน ผู้เกี่ยวข้อง
 ($\bar{X} = 2.87$) การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมายที่ศูนย์ฯ จังหวัดจะให้บริการ (เช่น
 ข้อมูลด้านปริมาณ สถานภาพ ปัญหาและความต้องการ ฯลฯ) ($\bar{X} = 2.77$) การตรวจสอบข้อมูล
 ที่ได้รวบรวมไว้ (เช่น ความรับผิดชอบของศูนย์ฯ จังหวัด) ($\bar{X} = 2.71$) การรวบรวมข้อมูล
 เกี่ยวกับสภาพ และปัญหาของจังหวัด (เช่น ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม-
 การศึกษา สภาพภูมิศาสตร์ การคมนาคม ฯลฯ) ($\bar{X} = 2.56$) การศึกษาเกี่ยวกับแนว
 โน้มเกี่ยวกับปริมาณงาน และทรัพยากรที่ศูนย์ฯ จังหวัดจะต้องใช้ ($\bar{X} = 2.52$) การรวบรวม
 ข้อมูลทางด้านคุณภาพเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่ผ่านมา (เช่น ผลการเรียนของนักศึกษา ผล
 การนำความรู้ทักษะไปใช้ของผู้ร่วมโครงการ) ($\bar{X} = 2.51$) การศึกษาวิเคราะห์วัตถุประสงค์
 นโยบายเป้าหมายของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ($\bar{X} = 2.51$)

ส่วนกิจกรรมที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปฏิบัติเป็นบางครั้ง คือ การประชุม
 เพื่อกำหนดประเด็นปัญหาและประเด็นในการพัฒนา การศึกษานอกโรงเรียนของศูนย์ฯ จังหวัด
 ($\bar{X} = 2.49$) การลำดับความสำคัญของประเด็นปัญหา และประเด็นในการพัฒนาที่กำหนด
 ไว้ ($\bar{X} = 2.42$) การนำผลการดำเนินงาน ผลการประเมินงานและโครงการมาเปรียบเทียบกับ
 บทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบของศูนย์ฯ จังหวัด ว่าได้สอดคล้องกันหรือไม่เพียงใด ($\bar{X} =$
 2.36) การศึกษาวัตถุประสงค์นโยบายเป้าหมายของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในจังหวัด
 ($\bar{X} = 2.28$) การนำเสนอข้อมูลไว้ในรูปแบบที่สามารถนำมาใช้เพื่อการวางแผนได้สะดวกรวดเร็ว
 (เช่น การเสนอเป็นกราฟเปรียบเทียบ เสนอเป็นตารางแผนภูมิ ฯลฯ) ($\bar{X} = 2.12$) ศูนย์ฯ
 จังหวัด สัตให้มีการเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการศึกษาแก่ผู้เกี่ยวข้องกับการวางแผนการ
 ศึกษาของศูนย์ฯ จังหวัด ($\bar{X} = 2.11$) การนำข้อมูลที่รวบรวมไว้มาวิเคราะห์ สัดหมวดหมู่
 ทำสถิติ ($\bar{X} = 2.11$)

2.1.2 ขึ้นวางแผนและจัดทำแผน สภาพการปฏิบัติกิจกรรมตาม
 กระบวนการวางแผนในขั้นนี้ ผลการวิจัยพบว่า ศูนย์ฯ จังหวัดได้ปฏิบัติกิจกรรมในขั้นนี้บ่อยครั้ง
 ทุกกิจกรรม คือ การกำหนดแผนงานและโครงการที่สอดคล้องกับนโยบาย วัตถุประสงค์ปฏิบัติงาน
 ($\bar{X} = 3.00$) การประชุมเพื่อกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์การปฏิบัติงานของศูนย์ฯ จังหวัด
 ($\bar{X} = 2.98$) การประชุมเพื่อกำหนดวิธีการ ขั้นตอนระยะเวลาเพื่อการวางแผน และจัดทำ

แผนประจำปีให้ชัดเจนแน่นอน ($\bar{X} = 2.91$) การแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อทำหน้าที่วาง
แผนประจำปีของศูนย์ฯ จังหวัด ($\bar{X} = 2.77$) การชี้แจงเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการเกี่ยว
กับการกำหนดรายละเอียดในลุ่มต่าง ๆ ของโครงการ

2.1.3 ขึ้นมาแผนไปปฏิบัติ สภาการปฏิบัติกิจกรรมตาม
กระบวนการวางแผนในขั้นนี้จากผลการวิจัย พบว่า ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ได้
ปฏิบัติกิจกรรมในขั้นนี้บ่อยครั้งทุกกิจกรรม คือ การประสานโครงการระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ใน
ศูนย์ฯ จังหวัด (เช่น ประสานในเรื่องเวลา พื้นที่ดำเนินการ ฯลฯ) ($\bar{X} 3.09$) การ
ประชุมเพื่อชี้แจงให้ผู้ปฏิบัติงานของศูนย์ฯ จังหวัด เข้าใจเกี่ยวกับงานโครงการที่ตนเอง
รับผิดชอบ/มีส่วนเกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.03$) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ แผนปฏิบัติการ
ประจำปีให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ ($\bar{X} = 3.00$) การประชุมชี้แจงรายละเอียดของงานโครง-
การแก่เจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานอื่นก่อนลงมือปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 2.77$) การนำแผน
ปฏิบัติการประจำปีมาจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานไว้ (เช่น มีการกำหนดกิจกรรมที่ลงปฏิบัติเป็น
รายสัปดาห์ เดือน) ($\bar{X} = 2.75$) การประสานแผนปฏิบัติการประจำปีกับศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนภาค ($\bar{X} = 2.69$) การประสานแผนปฏิบัติการประจำปีกับหน่วยงานอื่นที่
เกี่ยวข้องในจังหวัด ($\bar{X} = 2.53$)

2.1.4 ขึ้นติดตาม ควบคุมและประเมินผล สภาการปฏิบัติ
กิจกรรมตามกระบวนการวางแผนในขั้นนี้จากผลการวิจัย พบว่า ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
จังหวัดได้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อยู่ในระดับบ่อยครั้ง และเป็นบางครั้ง ดังนี้

กิจกรรมที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปฏิบัติบ่อย
ครั้ง คือ มีการรายงานจากผู้รับผิดชอบงานและโครงการ เกี่ยวกับผลการดำเนินงานให้ผู้บริหาร
ภายในศูนย์ฯ จังหวัดทราบ ($\bar{X} = 2.86$) การติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน โดย
ผู้บริหารของศูนย์ฯ จังหวัด ($\bar{X} = 2.75$) การกำหนดแผนควบคุมงานขึ้น (เช่น กำหนด
วิธีการตามขั้นตอน และระยะเวลาว่าเมื่อใดจะมีการติดตามความก้าวหน้า เมื่อใดจะให้มีการ
รายงาน เมื่อใดจะมีการตรวจสอบ เมื่อใดจะมีการประเมิน ($\bar{X} = 2.67$) การตรวจสอบ
ล่องการปฏิบัติงานโดยยึดปฏิทินการปฏิบัติงาน หรือแผนควบคุมงานเป็นหลัก ($\bar{X} = 2.61$)

กิจกรรมที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปฏิบัติเป็นบางครั้ง คือ การประเมินแผนปฏิบัติการประจำปี (เช่น ประเมินว่ามีจำนวนที่โครงการที่ได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ปัญหาหลัก ๆ ของแผนคือเรื่องใดบ้าง ฯลฯ) ($\bar{X} = 2.46$) การประเมินผลงานและโครงการโดยคณะผู้ประเมินของศูนย์ จังหวัด ($\bar{X} = 2.17$)

2.1.5 ขึ้นปรับแผนหรือจัดทำแผนใหม่ สภาวะการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนฯ ในขั้นนี้ จากการวิจัย พบว่า ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดได้ปฏิบัติกิจกรรมในขั้นนี้บ่อยครั้งทุกกิจกรรม คือ การรายงานสรุปผลการปฏิบัติงานในรอบปี ให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ ($\bar{X} = 3.11$) การประชุมผู้รับผิดชอบ โครงการเพื่อแก้ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นอย่างทันต่อเหตุการณ์ ($\bar{X} = 2.80$) การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน และแก้ปัญหาอุปสรรคระหว่างการทำงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ($\bar{X} = 2.73$) การปรับแผนปฏิบัติการประจำปีระหว่างปี (เช่น มีการเปลี่ยนพื้นที่ดำเนินการปรับงบประมาณ เพิ่มลด เป้าหมาย) ($\bar{X} = 2.71$)

2.2 ผลการเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับสภาวะการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนระหว่างผู้บริหารระดับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่ายมีดังนี้

ในการเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับสภาวะโดยส่วนรวมในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนในแต่ละขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารระดับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่ายมีการรับรู้เกี่ยวกับสภาวะในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนในทุกขั้นตอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ยกเว้นสภาวะการปฏิบัติกิจกรรมในขั้นนำแผนไปปฏิบัติ ผู้บริหารทั้ง 2 ระดับ มีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

สำหรับการเปรียบเทียบ การรับรู้เกี่ยวกับสภาวะการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนเป็นรายกิจกรรมระหว่างผู้บริหารระดับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่ายปรากฏผลดังต่อไปนี้

2.2.1 ขั้นเตรียมการวางแผน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร

ระดับคณบดีการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่ายมีการรับรู้เกี่ยวกับสภาพในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เพียง 3 เรื่อง คือ สภาพการปฏิบัติกิจกรรมในเรื่องการรวบรวมข้อมูลทางด้านปริมาณเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่ผ่านมา (เช่น จำนวนผู้รับบริการ จำนวนพื้นที่ที่ได้ดำเนินการ จำนวนทรัพยากรที่ใช้ ฯลฯ) การรวบรวมข้อมูลทางด้านคุณภาพเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่ผ่านมา (เช่น ผลการเรียนรู้ของนักศึกษา ผลการนำความรู้ทักษะไปใช้ของผู้เข้าร่วมโครงการ ฯลฯ) และเรื่องการตรวจข้อมูลที่รวบรวมไว้ (เช่น การตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ของข้อมูล)

ส่วนสภาพการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน ที่ผู้บริหารระดับคณบดีการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่ายมีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือ สภาพการปฏิบัติกิจกรรมในเรื่องการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมายที่ศูนย์ฯ จังหวัดละให้บริการ (เช่น ข้อมูลด้านปริมาณ สถานภาพ ปัญหา และความต้องการ ฯลฯ) การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรต่าง ๆ ที่ศูนย์ฯ จังหวัดมีอยู่ (เช่น ข้อมูลทางด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ ฯลฯ) และสภาพการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนการศึกษานอกโรงเรียนที่ผู้บริหารระดับคณบดีการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่ายมีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 คือ สภาพการปฏิบัติกิจกรรมในเรื่อง การมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบโดยตรงในการเตรียมการวางแผนประจำปี ศูนย์ฯ จังหวัดจัดให้มีการเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการศึกษาแก่ผู้เกี่ยวข้องกับการวางแผนการศึกษาของศูนย์ฯ จังหวัด การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของจังหวัด (เช่น ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม การศึกษา สภาพภูมิศาสตร์ การคมนาคม ฯลฯ) การนำข้อมูลที่รวบรวมไว้มาวิเคราะห์หาค่าสถิติ หาสถิติ การนำเสนอมูลไว้ในรูปที่สามารถนำมาใช้เพื่อการวางแผนได้สะดวกรวดเร็ว (เช่น เล่นเป็นกราฟเรียบเทียบ เล่นเป็นตาราง แผนภูมิ ฯลฯ) การศึกษาวิเคราะห์วัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมายของกรมการศึกษานอกโรงเรียน การศึกษา วัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมายของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในจังหวัด การประชุมเพื่อทบทวนบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบของศูนย์ฯ จังหวัด การนำผลการดำเนินงาน ผลการประเมินงานและโครงการมาเปรียบเทียบกับบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของศูนย์ฯ จังหวัด ว่าได้สอดคล้องกันหรือไม่เพียงใด การประชุม สัมมนารับทราบปัญหาและอุปสรรคของผู้

ปฏิบัติงาน/ผู้เกี่ยวข้องการศึกษาแนวใหม่เกี่ยวกับปริมาณงาน และทรัพยากรที่ศูนย์ฯ จังหวัดจะต้อง
ใช้ การประชุมเพื่อกำหนดประเด็นปัญหาและประเด็นในการพัฒนาการศึกษาของ
ศูนย์ฯ จังหวัด และการลำดับความสำคัญของประเด็นปัญหา และประเด็นในการพัฒนาที่กำหนด
ไว้ และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของการรับรู้ของผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่ม พบว่าผู้บริหารระดับศูนย์ฯ
จังหวัด รับรู้ว่าคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนจังหวัด ได้ปฏิบัติตามกรรมอยู่ในระดับที่สูงกว่า ผู้บริหาร
ระดับฝ่ายรับรู้

2.2.2 ขั้นวางแผนและจัดทำแผน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร
ระดับศูนย์การศึกษาของโรงเรียนจังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่ายมีการรับรู้เกี่ยวกับสภาพในการ
ปฏิบัติตามกรรมตามกระบวนการวางแผน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทุกเรื่อง คือ
การแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อทำหน้าที่วางแผนประจำปีของศูนย์ฯ จังหวัด การประชุมเพื่อกำหนด
วิธีการ ขั้นตอน ระยะเวลาเพื่อการวางแผนและจัดทำแผนประจำปีให้ชัดเจนแน่นอน การนำ
แผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน ระยะ 5 ปี ของศูนย์ฯ จังหวัดมาร่วมพิจารณาในการวางแผน
ประจำปี การนำประเด็นปัญหาและประเด็นการพัฒนาที่กำหนดไว้มา เป็นหลักในการกำหนดวัตถุประสงค์
ประสงค์ของแผนประจำปี การประชุมเพื่อกำหนดนโยบาย ทิศทางการปฏิบัติงานของศูนย์ฯ
จังหวัด การกำหนดแผนงานและโครงการที่สอดคล้องกับนโยบาย ทิศทางการปฏิบัติงาน การ
ชี้แจงเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการเกี่ยวกับการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ วิธีการ
แก่ผู้จัดทำโครงการ (เช่น ชี้แจงเกี่ยวกับวิธีการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ วิธีการ
กำหนดเป้าหมาย ฯลฯ) การลำดับความสำคัญของงานและโครงการที่จัดทำขึ้น และเมื่อ
พิจารณาค่าเฉลี่ยของการรับรู้ของผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่ม พบว่าผู้บริหารระดับศูนย์ฯ จังหวัด รับรู้
ว่าคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนจังหวัด ได้ปฏิบัติตามกรรมอยู่ในระดับที่สูงกว่าผู้บริหารระดับฝ่ายรับรู้

2.2.3 ขั้นนำแผนไปปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารระดับศูนย์
การศึกษาของโรงเรียนจังหวัดและผู้บริหารระดับฝ่าย มีการรับรู้เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามกรรม
ตามกระบวนการวางแผน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่องต่อไปนี้ คือ การ
ประสานแผนปฏิบัติการประจำปีกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในจังหวัดการนำแผนปฏิบัติการประจำปี
มาจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานไว้ (เช่น มีการกำหนดกิจกรรมที่จะปฏิบัติเป็นรายสัปดาห์ เดือน)

การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์แผนปฏิบัติการประจำปีให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ การประชุมชี้แจงรายละเอียดของงาน/โครงการแก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องของหน่วยงานอื่นก่อนลงมือปฏิบัติงาน

ส่วนสภาพการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน ที่ผู้บริหารระดับคณบดีการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่ายมีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05 คือ การประสานแผนปฏิบัติการประจำปีกับคณบดีภาค และที่ระดับ .01 ในเรื่องการประชุมเพื่อชี้แจงให้ผู้ปฏิบัติงานของคณบดีฯ จังหวัดเข้าใจเกี่ยวกับงานโครงการที่ตนเองรับผิดชอบ/มีส่วนเกี่ยวข้อง และการประสานโครงการระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ภายในคณบดีฯ จังหวัด (เช่น ประสานในเรื่อง เวลา พื้นที่ดำเนินการ ฯลฯ) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของการรับรู้ของผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่ม พบว่า ผู้บริหารระดับคณบดีการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด รับรู้ว่าคุณศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ได้ปฏิบัติกิจกรรมอยู่ในระดับที่สูงกว่าผู้บริหารระดับฝ่ายรับรู้

2.2.4 ขั้นควบคุม ติดตาม และประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารระดับคณบดีการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่าย มีการรับรู้เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทุกเรื่อง โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่อง การกำหนดแผนควบคุมงานอื่น (เช่น กำหนดวิธีการขั้นตอน และระยะเวลาว่าเมื่อใดจะมีการติดตามความก้าวหน้า เมื่อใดจะให้มีการรายงาน เมื่อใดจะมีการตรวจสอบ เมื่อใดจะมีการประเมิน) การรายงานจากผู้รับผิดชอบงานและโครงการเกี่ยวกับผลการดำเนินงานให้ผู้บริหารภายในคณบดีฯ จังหวัดทราบ และที่ระดับ .01 ในเรื่อง การติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานโดยผู้บริหารของคณบดีฯ จังหวัด การตรวจสอบการปฏิบัติงานโดยยึดปฏิทินการปฏิบัติงาน หรือแผนควบคุมงานเป็นหลัก การประเมินผลงานและโครงการโดยคณะผู้ประเมินของคณบดีฯ จังหวัดมีการประเมินแผนปฏิบัติการประจำปี (เช่น ประเมินว่า มีจำนวนกี่โครงการที่ได้รับบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ปัญหาหลัก ๆ ของแผน คือ เรื่องใดบ้าง ฯลฯ) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของการรับรู้ของผู้บริหารทั้งสองกลุ่ม พบว่า ผู้บริหารระดับคณบดีการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด รับรู้ว่าคุณศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ได้ปฏิบัติกิจกรรมข้างต้นนี้อยู่ในระดับที่สูงกว่าผู้บริหารระดับฝ่ายรับรู้

2.2.5 ขั้นปรับแผนและ หรือจัดทำแผนใหม่ ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารระดับคณบดีการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่าย มีการรับรู้เกี่ยวกับ

สภาพการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่องการปรับแผนปฏิบัติการประจำปี (เช่น มีการเปลี่ยนพื้นที่ดำเนินการ ปรับงบประมาณ เพิ่ม ลด เป้าหมาย)

ส่วนสภาพการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนการศึกษานอกโรงเรียน ที่ผู้บริหารระดับฝ่ายมีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือ การรายงานสรุปผลการปฏิบัติงานในรอบปีให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ และที่ระดับ .01 ในเรื่อง การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานและมีปัญหาอุปสรรคระหว่างการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี และเรื่อง การประชุมผู้รับผิดชอบงาน/โครงการ เพื่อแก้ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นอย่างทันต่อเหตุการณ์และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของการรับรู้ของผู้บริหาร ทั้ง 2 กลุ่ม พบว่า ผู้บริหารระดับผู้อำนวยการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดรับรู้ว่าคุณยการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดได้ปฏิบัติกิจกรรมข้างต้นนี้อยู่ในระดับที่สูงกว่า ผู้บริหารระดับฝ่ายรับรู้

2.3 ผลการเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับ สภาพการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนระหว่างผู้บริหารระดับฝ่าย 6 ฝ่าย คือ หัวหน้าฝ่ายบริหาร หัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายสามัญ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ หัวหน้าฝ่ายการศึกษามวลชน และหัวหน้าฝ่ายพัฒนาและฝึกอบรม มีดังนี้

ในการเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับสภาพโดยส่วนรวมในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนการศึกษานอกโรงเรียน ในแต่ละขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารระดับฝ่ายทุกฝ่ายมีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนการศึกษานอกโรงเรียน ในขั้นเตรียมการวางแผน ขึ้นวางแผนและจัดทำแผน ขึ้นนำแผนไปปฏิบัติ และขึ้นติดตาม ควบคุม และประเมินผล

ส่วนสภาพการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน ในขั้นปรับแผนและ/หรือจัดทำแผนใหม่นั้น ผู้บริหารระดับฝ่ายมีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และเมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการรับรู้ว่าคุณยการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดได้ปฏิบัติกิจกรรมในขั้นนี้แตกต่างกับผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายสามัญ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยที่หัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการรับรู้ว่าคุณยการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดได้ปฏิบัติกิจกรรมในขั้นนี้อยู่ใน

ระดับที่สูงกว่า หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายสามัญรับรู้ ส่วนหัวหน้าฝ่ายอื่น ๆ มีการรับรู้เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติกิจกรรม ตามกระบวนการวางแผนฯ ในขั้นตอนนี้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

สำหรับการเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนเป็นรายกิจกรรม ระหว่างผู้บริหารระดับฝ่ายทั้ง 6 ฝ่าย ปรากฏผล ดังนี้

2.3.1 ขั้นเตรียมการวางแผน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร

ระดับฝ่ายทั้ง 6 ฝ่าย มีการรับรู้เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน ในขั้นตอนนี้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่องต่อไปนี้ คือ การมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบในการเตรียมการวางแผนประจำปี คู่มือฯ จังหวัดจัดให้มีการเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการศึกษาแก่ผู้เกี่ยวข้องกับการวางแผนการศึกษาของคู่มือฯ จังหวัด การรวบรวมข้อมูลทางด้านคุณภาพ เกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่ผ่านมา (เช่น ผลการเรียนของนักศึกษา ผลการนำความรู้ทักษะไปใช้ของผู้เข้าร่วมโครงการ ฯลฯ) การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมายที่คู่มือฯ จังหวัดจะให้บริการ (เช่น ข้อมูลด้านปริมาณ สถานภาพ ปัญหาและความต้องการ ฯลฯ) การตรวจสอบข้อมูลที่รวบรวมไว้ (เช่น ตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ของข้อมูล) การนำข้อมูลที่รวบรวมไว้มาวิเคราะห์ สัดหมวดหมู่ ทำสถิติ การนำเล่นข้อมูลไว้ในรูปแบบที่สามารถนำมาใช้เพื่อการวางแผนได้สะดวกรวดเร็ว (เช่น เล่นเป็นกราฟเปรียบเทียบ เล่นเป็นตาราง แผนภูมิ ฯลฯ) การศึกษาวิเคราะห์วัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมายของกรมการศึกษานอกโรงเรียน การศึกษาวัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมายของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในจังหวัด การประชุมเพื่อทบทวนบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบของคู่มือฯ จังหวัด การนำผลการดำเนินงาน ผลการประเมินงานและโครงการมาเปรียบเทียบกับบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของคู่มือฯ จังหวัดว่าได้สอดคล้องกันหรือไม่เพียงใด การประชุมสัมมนาเพื่อรับทราบปัญหาและอุปสรรคของผู้ปฏิบัติงาน ผู้เกี่ยวข้อง การศึกษาแนวโน้มเกี่ยวกับปริมาณงานและทรัพยากรที่คู่มือฯ จังหวัดจะต้องใช้ การประชุมเพื่อกำหนดประเด็นปัญหาและประเด็นในการพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนของคู่มือฯ จังหวัด การลำดับความสำคัญของประเด็นในการพัฒนาที่กำหนดไว้

ส่วนสภาพการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนการศึกษานอกโรงเรียน ที่ผู้
บริหารระดับฝ่ายทั้ง 6 ฝ่าย มีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ได้แก่ สภาพการ
ปฏิบัติกิจกรรมในเรื่อง การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของจังหวัด (เช่น ข้อมูลทาง
ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม การศึกษา สภาพภูมิศาสตร์ การคมนาคม ฯลฯ)
เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่ พบว่า ไม่มีหลักฐานเพียงพอที่จะสรุปพาดพิงได้
ว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นอกจากนี้ผู้บริหารระดับฝ่ายทั้ง 6 ฝ่าย ยังมีการ
รับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ในเรื่องสภาพการปฏิบัติกิจกรรมในเรื่อง การ
รวบรวมข้อมูลทางด้านปริมาณเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่ผ่านมา (เช่น จำนวนผู้รับบริการ
จำนวนพื้นที่ได้ดำเนินการ จำนวนทรัพยากรที่ใช้ ฯลฯ) เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม
เป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการ รู้ว่าคณบดี
การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ได้ปฏิบัติกิจกรรมในข้อนี้อยู่ในระดับที่สูงกว่าหัวหน้าฝ่ายการศึกษา
สายสามัญ และหัวหน้าฝ่ายบริหารรับรู้ และสำหรับสภาพการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนการศึกษานอกโรงเรียน การรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับทรัพยากรต่าง ๆ ที่คณบดีการศึกษานอก
โรงเรียนมีอยู่ (เช่น ข้อมูลทางด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ ฯลฯ) ผู้บริหารระดับ
ฝ่าย มีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .01 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม
เป็นรายคู่พบว่า ผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการ รู้ว่าคณบดี
การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดได้ปฏิบัติกิจกรรมนี้ อยู่ในระดับที่สูงกว่าหัวหน้าฝ่ายการศึกษาสาย
สามัญรับรู้ ส่วนผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่ายอื่น ๆ มีการรับรู้เกี่ยวกับ สภาพการ
ปฏิบัติกิจกรรมทั้ง 2 กิจกรรมนี้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2.3.2 ขึ้นวางแผนและจัดท่าแผน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร
ระดับฝ่ายทั้ง 6 ฝ่าย มีการรับรู้เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนในขั้น
ตอนนี้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เป็นส่วนใหญ่ และมีเพียง 1 กิจกรรมที่ผู้บริหาร
ระดับฝ่าย มีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ สภาพการปฏิบัติกิจกรรมในเรื่อง การกำหนด
แผนงานและโครงการที่สอดคล้องกับนโยบาย ทิศทางการปฏิบัติงานเมื่อทดสอบความแตกต่าง
ระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่พบว่า ผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการ
รู้ว่าคณบดีการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดได้ปฏิบัติกิจกรรมนี้อยู่ในระดับที่สูงกว่าหัวหน้าฝ่ายการ

ศึกษาลายล้ามัญรับรู้ ส่วนผู้บริหารระดับฝ่ายนี้ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่ายอื่น ๆ มีการรับรู้เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติกิจกรรมข้างต้นนี้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2.3.3 ชั้นนำแผนไปปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารระดับฝ่าย ทั้ง 6 ฝ่าย มีการรับรู้เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน ทุกเรื่องในขั้นตอนนี้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05

2.3.4 ขึ้นติดตาม ควบคุม และประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารระดับฝ่ายทั้ง 6 ฝ่ายมีการรับรู้เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน ในขั้นตอนนี้ทุกเรื่องไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2.3.5 ขึ้นปรับแผนและ/หรือจัดทำแผนใหม่ ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารระดับฝ่ายทั้ง 6 ฝ่ายมีการรับรู้เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05 ในเรื่องการประชุมผู้รับผิดชอบงาน/โครงการ เพื่อแก้ปัญหาอุปสรรค ที่เกิดขึ้นอย่างทันต่อเหตุการณ์และการปรับแผนปฏิบัติการประจำปี (เช่น มีการเปลี่ยนแปลงที่ดำเนินการ ปรับงบประมาณ เพิ่มลด เป้าหมาย)

ส่วนสภาพการปฏิบัติกิจกรรมในเรื่อง การรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับการดำเนินงาน และ ปัญหาอุปสรรคระหว่างการทำงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ผู้บริหารระดับฝ่ายมีการรับรู้เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติกิจกรรมนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่ พบว่า ไม่มีหลักฐานเพียงพอที่จะสรุปพาดพิงได้ว่า ผู้บริหารระดับฝ่าย ฝ่ายใดบ้างที่มีการรับรู้เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติข้างต้นนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และสำหรับสภาพการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนในเรื่อง การรายงานสรุปผลการปฏิบัติงานในรอบปีให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารระดับฝ่ายมีการรับรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เมื่อทดสอบตามความแตกต่างระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่พบว่า ผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการมีการรับรู้ว่าคุณยกรักศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ได้ปฏิบัติกิจกรรมในข้างต้นนี้อยู่ในระดับที่สูงกว่าหัวหน้าฝ่ายการศึกษาล้ามัญ และหัวหน้าฝ่ายพัฒนาและฝึกอบรมรับรู้

ตอนที่ 3 ปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนการศึกษานอกโรงเรียน ตามการรับรู้ของผู้บริหารของคณบดีการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ปรากฏผลการวิจัย ดังนี้คือ

3.1 ปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนการศึกษานอกโรงเรียนตามการรับรู้ของผู้บริหารของคณบดีการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม คณบดีการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดได้ประสบปัญหาอยู่ในระดับปานกลางในทุกขั้นตอนของกระบวนการวางแผน เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยดังนี้ คือ ปัญหาในขั้นเตรียมการวางแผน ($\bar{X} = 3.25$) ปัญหาในขั้นวางแผนและจัดทำแผน ($\bar{X} = 3.19$) ปัญหาในขั้นติดตามควบคุมและประเมินผล ($\bar{X} = 3.16$) ปัญหาในขั้นนำแผนไปปฏิบัติ ($\bar{X} = 2.79$) และปัญหาในขั้นปรับแผน/หรือจัดทำแผนใหม่ ($\bar{X} = 2.63$)

เมื่อพิจารณาโดยละเอียดพบว่า ผู้บริหารของคณบดีการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด รับรู้ว่าคณบดีการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ได้ประสบปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนการศึกษานอกโรงเรียน ในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

3.1.1 ปัญหาในขั้นเตรียมการวางแผน ผลการวิจัยพบว่าคณบดีการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดประสบปัญหาต่าง ๆ ในขั้นตอนเตรียมการวางแผนอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ และปัญหาที่คณบดีการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดได้ประสบอยู่ในระดับมากที่สุดมีเพียง 2 ปัญหา คือ ปัญหาในเรื่องงบประมาณที่ใช้เพื่อการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายมีไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 3.60$) และปริมาณเจ้าหน้าที่ฝ่ายแผนงานและโครงการมีไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 3.56$)

สำหรับปัญหาที่ผู้บริหารของคณบดีการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดรับรู้ว่า คณบดีจังหวัดประสบอยู่ในระดับปานกลาง มีดังนี้ ความร่วมมือของผู้ให้ข้อมูลระดับต่าง ๆ ยังไม่ดีเท่าที่ควร ($\bar{X} = 3.14$) ข้อมูลรวบรวมไว้ยังไม่ครบถ้วนถูกต้องเท่าที่ควร ($\bar{X} = 3.28$) ข้อมูลที่จำเป็นต้องใช้ในการวางแผนที่คณบดีการศึกษานอกโรงเรียนมีอยู่กระจัดกระจายไม่อยู่ในสภาพพร้อมเพื่อการนำไปใช้ ($\bar{X} = 3.26$) ขาดแคลนข้อมูลที่จำเป็นต้องใช้ในการกำหนดประเด็นปัญหาการศึกษาของคณบดี ($\bar{X} = 3.19$) ความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในฝ่ายแผนงานและโครงการมีไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 2.95$) บทบาทหน้าที่ของฝ่ายแผนงานและโครงการยังไม่ชัดเจนเพียงพอ ($\bar{X} = 2.72$)

3.1.2 ปัญหาในขั้นวางแผนและจัดทำแผน ผลการวิจัยพบว่า

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดประสบปัญหาต่าง ๆ ในขั้นวางแผนและจัดทำแผนอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ และปัญหาที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดประสบอยู่ในระดับมาก คือ ปัญหาในเรื่องศูนย์ฯ จังหวัดได้รับการแจ้งอนุมัติงบประมาณประจำปีล่าช้าไม่สอดคล้องกับระยะเวลาการวางแผนประจำปีของศูนย์ฯ จังหวัด ($\bar{X} = 3.65$)

สำหรับปัญหาที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดประสบอยู่ในระดับปานกลางมีดังนี้ คือ ผู้วางแผนไม่ทราบปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มเป้าหมาย ($\bar{X} = 3.08$) ความรู้ความเข้าใจในวิธีการกำหนดนโยบายทิศทางการทำงานของผู้วางแผนมีไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 2.86$) ขาดแคลนข้อมูลที่ละเอียดชัดเจนสำหรับใช้ประกอบการเขียนรายละเอียดในส่วนต่าง ๆ ของโครงการ ($\bar{X} = 3.16$)

3.1.3 ปัญหาในขั้นนำแผนไปปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่าศูนย์การ

ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดประสบปัญหาในขั้นนำแผนไปปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทุกเรื่องดังต่อไปนี้ คือ การให้ความสำคัญน้อยในเรื่องการประสานโครงการระหว่างฝ่ายภายในศูนย์ฯ จังหวัด ($\bar{X} = 2.86$) การให้ความสำคัญน้อยในเรื่องการประสานโครงการกับหน่วยงานอื่น ($\bar{X} = 2.86$) การให้ความสำคัญน้อยต่อการปฏิบัติตามปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดขึ้น ($\bar{X} = 2.83$) ความรับผิดชอบของผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำงาน/โครงการไปปฏิบัติงานยังไม่ได้เท่าที่ควร ($\bar{X} = 2.79$) ความเข้าใจในงาน/โครงการที่ตนเองรับผิดชอบ/มีส่วนเกี่ยวข้องของผู้ปฏิบัติงานไม่ชัดเจนเท่าที่ควร ($\bar{X} = 2.73$) การให้ความสำคัญน้อยในเรื่องการประชาสัมพันธ์งาน/โครงการที่ศูนย์ฯ จังหวัดจะนำไปปฏิบัติ ($\bar{X} = 2.66$)

3.1.4 ปัญหาในขั้นติดตาม ควบคุม และประเมินผล ผลการ

วิจัยพบว่า ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดได้ประสบปัญหาในขั้นนี้อยู่ในระดับปานกลางทุกเรื่องดังต่อไปนี้ คือ งบประมาณเพื่อการตรวจเยี่ยมนิเทศงานภาคสนามไม่เหมาะสมกับปริมาณงาน ($\bar{X} = 3.47$) การรายงานผลการปฏิบัติงานงานของผู้บริหารภายในศูนย์ฯ จังหวัดยังไม่เป็นระบบที่ชัดเจน ($\bar{X} = 3.18$) ความรับผิดชอบในเรื่องการรายงานผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานยังไม่ได้เท่าที่ควร ($\bar{X} = 3.14$) ความรู้ในด้านหลักกาวัดและประเมินผลของผู้เกี่ยวข้องในเรื่องของศูนย์ฯ จังหวัดมีไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 3.13$) การให้ความสำคัญน้อยในเรื่องการติดตาม ควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 2.89$)

3.1.5 ปัญหาในขั้นปรับแผนและ/หรือการจัดทำแผนใหม่ ผลการ

วิจัย พบว่า ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ได้ประสบปัญหาในขั้นนี้อยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ และปัญหาที่ศูนย์ฯ จังหวัดประสบอยู่ในระดับน้อยมีเพียงปัญหาเดียว คือ ปัญหาในเรื่องการนำเอาผลประโยชน์ส่วนตัวเข้ามาเกี่ยวข้องในการปรับแผนปฏิบัติการประจำปี (เช่น การปรับงบประมาณ ที่ผิดดำเนินการ ฯลฯ) ($\bar{X} = 2.37$) ส่วนปัญหาที่ศูนย์ฯ จังหวัดได้ประสบอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ปัญหาในเรื่องต่อไปนี้ คือ การให้ความสำคัญน้อยในเรื่องการนำข้อมูล จากกรรายงานประเมินผลมาปรับปรุงการปฏิบัติงานครั้งต่อไป ($\bar{X} = 2.93$) ศูนย์ฯ จังหวัดยังให้ความสำคัญน้อยในเรื่องการปรับแผนฯ ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป (เช่น การยกเลิกโครงการ/ริเริ่มโครงการใหม่ ๆ ขึ้น) ($\bar{X} = 2.59$)

3.2 ผลการเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน ระหว่างผู้บริหารระดับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่าย ดังนี้

ในการเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาโดยส่วนรวมในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน ในแต่ละขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารระดับศูนย์ฯ จังหวัดและผู้บริหารระดับฝ่ายมีการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน ในทุกขั้นตอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยที่ผู้บริหารระดับฝ่ายรับรู้ที่ ศูนย์ฯ จังหวัด ได้ประสบปัญหาในทุกขั้นตอนอยู่ในระดับที่สูงกว่าผู้บริหารระดับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดรับรู้

สำหรับการเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน เป็นรายปัญหาระหว่างผู้บริหารระดับศูนย์ฯ จังหวัดและผู้บริหารระดับฝ่ายปรากฏผลดังต่อไปนี้

3.2.1 ปัญหาในขั้นเตรียมการวางแผน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารระดับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่ายมีการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในระดับ .05 เป็นส่วนใหญ่และมีปัญหาเพียง 3 เรื่อง ที่ผู้บริหารระดับศูนย์ฯ จังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่ายมีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในเรื่องต่อไปนี้ คือ บทบาทหน้าที่ของฝ่ายแผนงานและ

โครงการยังไม่ชัดเจนเพียงพอ ความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานในหน้าที่ในฝ่ายแผนงานและโครงการมีไม่เพียงพอ และความร่วมมือของผู้ให้ข้อมูลระดับต่าง ๆ ยังไม่เต็มที่เท่าที่ควรและเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่า ผู้บริหารระดับฝ่ายรับรู้ว่าคุณยการศึกษาานอกโรงเรียนจังหวัดได้ประสบปัญหาทั้ง 3 เรื่องนี้อยู่ในระดับที่สูงกว่าผู้บริหารระดับคณบดีการศึกษาานอกโรงเรียนจังหวัด รับรู้

3.2.2 ปัญหาในขั้นวางแผนและจัดทำแผน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารระดับคณบดีการศึกษาานอกโรงเรียนจังหวัดและผู้บริหารระดับฝ่ายมีการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน ในขั้นตอนนี้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่อง ขาดแคลนข้อมูลที่ละเอียดชัดเจนสำหรับการใช้ประกอบการเขียนรายละเอียดในส่วนต่าง ๆ ของโครงการ และปัญหาในเรื่องคณบดี จังหวัดได้รับการแจ้งอนุมัติงบประมาณประจำปีล่าช้า ไม่สอดคล้องกับระยะเวลาการวางแผนประจำปีของคณบดี จังหวัด

ส่วนปัญหาที่ผู้บริหารระดับคณบดีการศึกษาานอกโรงเรียนจังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่ายมีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ได้แก่ ปัญหาในเรื่องผู้วางแผนไม่ทราบปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มเป้าหมาย และปัญหาในเรื่องความรู้ความเข้าใจในวิธีกาหนดนโยบาย/ทิศทาง การปฏิบัติงานของผู้วางแผนไม่เพียงพอ และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของการรับรู้ของคนทั้ง 2 กลุ่มพบว่า ผู้บริหารระดับฝ่ายรับรู้ว่าคุณย จังหวัด ประสบปัญหาทั้ง 2 เรื่องนี้อยู่ในระดับที่สูงกว่าผู้บริหารระดับคณบดี จังหวัดรับรู้อยู่

3.2.3 ปัญหาในขั้นนำแผนไปปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารระดับคณบดีการศึกษาานอกโรงเรียนจังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่ายรับรู้ว่าคุณย จังหวัด ประสบปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน ในขั้นตอนนี้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่อง การให้ความสำคัญน้อยต่อการปฏิบัติตามปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดขึ้น และการให้ความสำคัญน้อยในเรื่องการประชาสัมพันธ์งาน/โครงการที่คณบดี จังหวัดจะนำไปปฏิบัติ

ส่วนปัญหาที่ผู้บริหารระดับคณบดีการศึกษาานอกโรงเรียนจังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่ายมีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และ .01 คือปัญหาในเรื่องความรับผิดชอบของผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำงาน/โครงการไปปฏิบัติยังไม่เต็มที่เท่าที่ควร ความเข้าใจในงาน/โครงการที่ตนเองรับผิดชอบ/มีส่วนเกี่ยวข้องของผู้ปฏิบัติงานยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร การให้ความสำคัญน้อยในเรื่องการประสานโครงการระหว่างฝ่ายภายในคณบดี จังหวัด การให้ความสำคัญ

สำคัญน้อยในเรื่องการประสานโครงการกับหน่วยงานอื่น และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของการรับรู้ของคนทั้ง 2 กลุ่ม พบว่าผู้บริหารระดับฝ่ายรับรู้ว่าคุณยฯ จังหวัดได้ประสบปัญหาทั้ง 4 เรื่องนี้อยู่ในระดับที่สูงกว่าผู้บริหารระดับคณบดีการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

3.2.4 ปัญหาในชั้นติดตาม ควบคุม และประเมินผล ผลการวิจัย

พบว่า ผู้บริหารระดับคณบดีการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่ายมีการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และ .05 ในทุกเรื่อง ดังนี้คือ การให้ความสำคัญน้อยในเรื่องการติดตามควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ งบประมาณเพื่อการตรวจเยี่ยมพื้นที่สถานภาคสนามไม่เหมาะสมกับปริมาณงาน การรายงานผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานต่อผู้บริหารภายในคณบดีฯ จังหวัด ยังไม่เป็นระบบที่ชัดเจน ความรับผิดชอบในเรื่องการรายงานผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานยังไม่เท่าที่ควร และความรู้ในด้านหลักการวัดและประเมินผลของผู้เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ของคุณยฯ จังหวัดมีไม่เพียงพอ และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของการรับรู้ของคนทั้ง 2 กลุ่ม พบว่าผู้บริหารระดับฝ่ายรับรู้ว่าคุณยฯ การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ได้ประสบปัญหาทั้ง 5 เรื่องนี้อยู่ในระดับที่สูงกว่าผู้บริหารระดับคณบดีการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดรับรู้

3.2.5 ชั้นปรับแผนและหรือจัดทำแผนใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ผู้

บริหารระดับคณบดีการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่ายมีการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนในชั้นตอนนี้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทุกเรื่องดังต่อไปนี้ คือ การให้ความสำคัญน้อยในเรื่องการนำข้อมูลจากการรายงาน/ประเมินผลมาปรับปรุงการปฏิบัติงานครั้งต่อไป การนำเอาผลประโยชน์ส่วนตัวเข้ามาเกี่ยวข้องในการปรับแผนปฏิบัติการประจำปี (เช่น การปรับงบประมาณพื้นที่ดำเนินการ ฯลฯ) และปัญหาในเรื่องคณบดีฯ จังหวัดยังให้ความสำคัญน้อยในเรื่องการปรับแผน ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลง (เช่น การยกเลิกโครงการ/ริเริ่มโครงการใหม่ ๆ ขึ้น) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของการรับรู้ของคนทั้ง 2 กลุ่ม พบว่าผู้บริหารระดับฝ่ายรับรู้ว่าคุณยฯ จังหวัดประสบปัญหาทั้ง 3 เรื่องนี้อยู่ในระดับที่สูงกว่าผู้บริหารระดับคณบดีการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดรับรู้

3.3 ผลการเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน ระหว่างผู้บริหารระดับฝ่าย 6 ฝ่าย คือ หัวหน้าฝ่ายบริหาร หัวหน้าฝ่าย

แผนงานและโครงการ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายสามัญ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ
หัวหน้าฝ่ายการศึกษามวลชน และหัวหน้าฝ่ายพัฒนาและฝึกอบรม ดังนี้

ในการเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาโดยส่วนรวมในการปฏิบัติกิจกรรมตาม
กระบวนการวางแผน ในแต่ละขั้นตอน และการวิจัยพบว่า ผู้บริหารระดับฝ่ายมีการรับรู้ไม่
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เกี่ยวกับปัญหาในขั้นวางแผนและจัดทำแผนและปัญหา
ในขั้นติดตามควบคุมและประเมินผล

ส่วนปัญหาในขั้นเตรียมการวางแผนและปัญหาในขั้นนำแผนไปปฏิบัติผู้บริหารระดับฝ่าย
ทั้ง 6 ฝ่าย มีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่าง
กลุ่มเป็นรายคู่พบว่า ไม่มีหลักฐานเพียงพอที่จะสรุปหาได้ว่า ผู้บริหารระดับฝ่าย ฝ่ายใดบ้างที่
มีการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาในทั้ง 2 เรื่องนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

สำหรับปัญหาในขั้นปรับแผนและ/หรือจัดทำแผนใหม่นั้น ผู้บริหารระดับฝ่ายทั้ง 6 ฝ่าย
มีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และเมื่อนำค่าเฉลี่ยไปทดสอบความแตกต่าง
เป็นรายคู่พบว่า ผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายสามัญรับรู้ว่าคุณยการ
ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ได้ประลบบัญหาในขั้นตอนนี้แตกต่างกับผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่
เป็นหัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยหัวหน้าฝ่ายการศึกษาสาย
สามัญรับรู้ว่าคุณยการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดประลบบัญหาในเรื่องนี้อยู่ในระดับที่สูงกว่าหัวหน้า
ฝ่ายการศึกษาสายอาชีพรับรู้ ส่วนหัวหน้าฝ่ายอื่น ๆ มีการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรม
ตามกระบวนการวางแผนในขั้นตอนนี้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

สำหรับการเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการ
วางแผนเป็นรายปัญหา ระหว่างผู้บริหารระดับฝ่ายทั้ง 6 ฝ่าย ปรากฏผลดังนี้

3.3.1 ปัญหาในขั้นเตรียมการวางแผน ผลการวิจัยพบว่า ผู้
บริหารระดับฝ่ายทั้ง 6 ฝ่ายมีการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน
ในขั้นตอนนี้ทุกปัญหา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3.3.2 ปัญหาในขั้นวางแผนและจัดทำแผน ผลการวิจัยพบว่า
ผู้บริหารระดับฝ่ายทั้ง 6 ฝ่ายมีการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการ

วางแผน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่องขาดแคลนข้อมูลที่ละเอียดชัดเจน สำหรับใช้ประกอบการเขียนรายละเอียดในส่วนต่าง ๆ ของโครงการและปัญหาเกี่ยวกับศูนย์ จังหวัดได้รับการแจ้งอนุมัติงบประมาณประจำปีล่าช้า ไม่สอดคล้องกับระยะเวลาการวางแผน ประจำปีของศูนย์ฯ จังหวัด

ส่วนปัญหาที่ผู้บริหารระดับฝ่ายทั้ง 6 ฝ่าย มีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือ ปัญหาในเรื่องผู้วางแผนไม่ทราบปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มเป้าหมาย และ ปัญหาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในวิธีการกำหนดนโยบาย/ทิศทางงานของปฏิบัติงานของผู้วางแผน มีไม่เพียงพอและเมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่ พบว่าไม่มีหลักฐานเพียงพอที่ จะสรุปขาดพิงได้ว่าผู้บริหารระดับฝ่ายมีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3.3.3 ปัญหาในขั้นนำแผนไปปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร ระดับฝ่ายทั้ง 6 ฝ่ายมีการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน ใน ขั้นนี้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่องความรับผิดชอบของผู้ที่ได้รับมอบหมาย ให้งาน/โครงการไปปฏิบัติยังไม่ดีเท่าที่ควร ความเข้าใจในงาน/โครงการที่ตนเองรับผิดชอบมีส่วน เกี่ยวข้องของผู้ปฏิบัติงานยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร การให้ความสำคัญน้อยต่อการปฏิบัติ ตามปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดขึ้น และการให้ความสำคัญน้อยในเรื่องการประชาสัมพันธ์งาน/ โครงการที่ศูนย์ฯ จังหวัดจะนำไปปฏิบัติ

ส่วนปัญหาที่ผู้บริหารระดับฝ่ายทั้ง 6 ฝ่าย มีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ได้แก่ ปัญหาเรื่องการให้ความสำคัญน้อยในเรื่องการประสานโครงการระหว่างฝ่ายภายใน ศูนย์ และปัญหาในเรื่องการให้ความสำคัญน้อยในเรื่องการประสานโครงการกับหน่วยงานอื่น และเมื่อทดสอบความแตกต่างของแต่ละกลุ่มเป็นรายคู่พบว่า ไม่มีหลักฐานเพียงพอที่จะสรุปขาด พึงได้ว่าผู้บริหารระดับฝ่าย ฝ่ายใดที่มีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3.3.4 ปัญหาในขั้นติดตาม ควบคุม และประเมิน ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารระดับฝ่ายทั้ง 6 ฝ่าย มีการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน ในขั้นนี้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่องต่อไปนี้เป็น การให้ ความสำคัญน้อยในเรื่องการติดตาม ควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ การ รายงานผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานต่อผู้บริหารภายในศูนย์ฯ จังหวัดยังไม่เป็นระบบที่ชัดเจน

ความรับผิดชอบในเรื่องการรายงานผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานยังไม่ดีเท่าที่ควร และความรู้ในด้านหลักการวัดและประเมินผลของผู้เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ของคณาฯ จังหวัดยังไม่เพียงพอ

ส่วนปัญหาที่ผู้บริหารระดับฝ่ายทั้ง 6 ฝ่าย มีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือ ปัญหาในเรื่องงบประมาณเพื่อการตรวจเยี่ยมงานภาพลักษณ์ไม่เหมาะสมกับปริมาณงาน เมื่อทดสอบความแตกต่างของแต่ละกลุ่มเป็นรายคู่พบว่า ไม่มีหลักฐานเพียงพอที่จะสรุปพาดพิงได้ว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3.3.5 ปัญหาในขั้นปรับแผนและ/หรือจัดทำแผนใหม่ ผลการวิจัย

พบว่าผู้บริหารระดับฝ่ายทั้ง 6 ฝ่าย ของคณาธิการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด มีการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน ในขั้นนี้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่องการให้ความสำคัญน้อยในเรื่องการนำข้อมูลจากการรายงาน/ประเมินผลมาปรับปรุงการปฏิบัติงานครั้งต่อไป ส่วนปัญหาที่ผู้บริหารทั้ง 6 ฝ่าย มีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือ ปัญหาในเรื่องการนำเอาผลประโยชน์ส่วนตัวเข้ามาเกี่ยวข้องในการปรับแผนปฏิบัติการประจำปี (เช่น การปรับงบประมาณ พื้นที่ดำเนินการ ฯลฯ) และปัญหาเรื่องคณาฯ จังหวัดยังให้ความสำคัญน้อยในเรื่องการปรับแผนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป (เช่น การยกเลิกโครงการ ริเริ่มโครงการใหม่ ๆ ขึ้น) เมื่อทดสอบความแตกต่างของแต่ละกลุ่มเป็นรายคู่ พบว่า เกี่ยวข้องกับปัญหาในเรื่องการนำเอาผลประโยชน์ส่วนตัวเข้ามาเกี่ยวข้องในการปรับแผนปฏิบัติการประจำปี (เช่น การปรับงบประมาณพื้นที่ดำเนินการ ฯลฯ) นั้นพบว่าผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารรับรู้ที่คณาฯ จังหวัดได้ประลบบัญหาในเรื่องนี้อยู่ในระดับที่สูงกว่าหัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ และหัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายสามัญรับรู้ที่คณาฯ จังหวัดได้ประลบบัญหาในเรื่องนี้อยู่ในระดับที่สูงกว่าหัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ และหัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการรับรู้

ส่วนปัญหาในเรื่องคณาฯ จังหวัดให้ความสำคัญน้อยในเรื่องการปรับแผนให้สอดคล้องกันในสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป (เช่นการยกเลิกโครงการ/ริเริ่มโครงการใหญ่ ๆ ขึ้น) เมื่อทดสอบความแตกต่างของแต่ละกลุ่มเป็นรายคู่พบว่า ผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายสามัญรับรู้ที่คณาฯ จังหวัดได้ประลบบัญหาในเรื่องนี้อยู่ในระดับที่สูงกว่า หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ และหัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัยโดยย่อ

1. จากการศึกษาเกี่ยวกับสภาพในการปฏิบัติตามกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน ตามการรับรู้ของผู้บริหารของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด โดยส่วนรวมพบว่าศูนย์ฯ จังหวัดได้ปฏิบัติตามกิจกรรมในทุกขั้นตอนของกระบวนการวางแผนอยู่ในระดับปานกลางทุกขั้นตอน หากเรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ย พบว่าศูนย์ฯ จังหวัดได้ปฏิบัติตามกิจกรรมตามกระบวนการแผน ในขั้นนำแผนไปปฏิบัติและขึ้นปรับแผนและ/หรือจัดทำแผนใหม่ อยู่ในอันดับหนึ่ง และได้ปฏิบัติตามกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนในขั้นติดตาม ควบคุม และประเมินผล อยู่ในอันดับสุดท้าย

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน ตามการรับรู้ของผู้บริหารของศูนย์ฯ จังหวัด พบว่าจากสภาพการปฏิบัติตามกิจกรรม ทั้งหมด 43 กิจกรรม มีกิจกรรมที่ศูนย์ฯ จังหวัดได้ปฏิบัติเป็นประจำหรือปฏิบัติทุกครั้งที่วางแผนเพียง 1 กิจกรรม ปฏิบัติบ่อยครั้ง 33 กิจกรรม และปฏิบัติเป็นบางครั้ง 9 กิจกรรม กิจกรรมที่ศูนย์ฯ จังหวัดปฏิบัติเป็นประจำหรือปฏิบัติทุกครั้งที่วางแผนคือ สภาพการปฏิบัติตามกระบวนการวางแผน ในขั้นเตรียมการวางแผน เรื่องการมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบโดยตรงในการเตรียมการวางแผน ประจำปี และกิจกรรมที่ศูนย์ฯ จังหวัด ได้ปฏิบัติเป็นบางครั้ง คือ กิจกรรมในขั้นเตรียมการวางแผนรวม 7 กิจกรรม คือ เรื่องการประชุมเพื่อกำหนดประเด็นปัญหาและประเด็นในการพัฒนา การศึกษาของศูนย์ฯ จังหวัด การคัดลำดับความสำคัญของประเด็นปัญหาและประเด็นในการพัฒนาที่กำหนดไว้ การนำผลการดำเนินงาน ผลการประเมินงานและโครงการ มาเปรียบเทียบกับบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของศูนย์ฯ จังหวัดว่า ได้สอดคล้องกันหรือไม่เพียงใด การศึกษาวัตถุประสงค์นโยบาย เป้าหมายของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในจังหวัด การนำเสนอมุมมองไว้ในรูปแบบที่สามารถนำมาใช้เพื่อการวางแผนได้สะดวก รวดเร็ว (เช่น การเสนอเป็นกราฟ เปรียบเทียบเสนอเป็นตารางแผนภูมิ ฯลฯ) ศูนย์ฯ จังหวัดให้มีการเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการศึกษาแก่ผู้เกี่ยวข้องกับการวางแผนการศึกษาของศูนย์ฯ จังหวัด และการนำข้อมูลรวบรวมไว้มาวิเคราะห์ สัดหมวดหมู่ นำสถิติและสภาพการปฏิบัติตามขั้นติดตาม ควบคุม และประเมินผล ที่ผู้บริหารของศูนย์ฯ จังหวัดรับรู้ว่าศูนย์ฯ จังหวัด ได้ปฏิบัติอยู่ในระดับบางครั้ง เช่นกันรวม 2 กิจกรรม คือ เรื่องการประเมินแผนปฏิบัติการประจำปี (เช่น ประเมินว่า มีจำนวน

ที่โครงการที่ได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ปัญหาหลัก ๆ ของแผนคือ (เรื่องใดบ้าง ฯลฯ) และ การประเมินผลงานและโครงการโดยคณะผู้ประเมินของศูนย์ฯ จังหวัด

2. จากการทดสอบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารระดับศูนย์ฯ จังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่าย เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนโดยมีส่วนร่วม พบว่า ผู้บริหารระดับศูนย์ฯ จังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่ายมีการรับรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ในทุกขั้นตอนของกระบวนการวางแผนโดยที่ผู้บริหารระดับศูนย์ฯ จังหวัดรับรู้ว่าการรับรู้ของศูนย์ฯ จังหวัด ได้ปฏิบัติกิจกรรมในทุกขั้นตอนอยู่ในระดับที่สูงกว่า ผู้บริหารระดับฝ่ายรับรู้

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการเปรียบเทียบการรับรู้ของผู้บริหารระดับศูนย์ฯ จังหวัดและผู้บริหารระดับฝ่าย เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน ทั้ง 43 กิจกรรม ปรากฏว่า ผู้บริหารระดับศูนย์ฯ จังหวัดและผู้บริหารระดับฝ่ายมีการรับรู้แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญ 35 กิจกรรม โดยที่ผู้บริหารระดับศูนย์ฯ จังหวัด รู้ว่าศูนย์ฯ จังหวัดได้ปฏิบัติกิจกรรม ทั้ง 35 กิจกรรม อยู่ในระดับที่สูงกว่าผู้บริหารระดับฝ่ายรับรู้ และมีกิจกรรม ที่ผู้บริหารทั้งสองระดับ รู้สอดคล้องกันเพียง 8 กิจกรรม คือ สภาพการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนในขั้น เตรียมการวางแผน ในเรื่องการรวบรวมข้อมูลทางด้านปริมาณ เกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่ผ่านมา (เช่น จำนวนผู้รับบริการ จำนวนพื้นที่ที่ได้ดำเนินการ จำนวนทรัพยากรที่ใช้ ฯลฯ) การรวบรวม ข้อมูลทางด้านคุณภาพเกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่ผ่านมา (เช่น ผลการเรียนของนักศึกษา ผลการ นำความรู้ ทักษะไปใช้ของผู้เข้าร่วมโครงการ ฯลฯ) และเรื่องการตรวจสอบข้อมูลที่ได้รวบรวม ได้ (เช่น การตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูล) และสภาพการปฏิบัติกิจกรรมตาม กระบวนการวางแผนในขั้นนำแผนไปปฏิบัติ คือเรื่อง การประสานแผนปฏิบัติการประจำปีกับหน่วย งานอื่นที่เกี่ยวข้องในจังหวัด การทำแผนปฏิบัติการประจำปีมาจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานไว้ (เช่น มีการกำหนดกิจกรรมที่จะปฏิบัติเป็นรายสัปดาห์ เดือน) การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์แผนปฏิบัติการประจำปีให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ และการประชุมชี้แจงรายละเอียดของงาน/โครงการ แก่ เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องของหน่วยงานอื่นก่อนลงมือปฏิบัติงาน และอันดับสุดท้ายคือ สภาพการปฏิบัติ กิจกรรม ตามกระบวนการวางแผนในขั้นปรับแผนและ/หรือจัดทำแผนใหม่ในเรื่อง การปรับแผน ปฏิบัติการประจำปี (เช่น การเปลี่ยนพื้นที่ดำเนินการปรับงบประมาณ เพิ่ม ลด เป้าหมาย)

3. จากการทดลองความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารระดับฝ่าย 6 ฝ่าย เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน โดยส่วนรวม พบว่าผู้บริหารระดับฝ่ายทุกฝ่ายมีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนในขั้นเตรียมการวางแผน ขั้นวางแผนและจัดทำแผน ขั้นนำแผนไปปฏิบัติ และขั้นติดตาม ควบคุมและประเมินผล ส่วนสภาพการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนในขั้นปรับแผนและหรือจัดทำแผนใหม่ ผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการ ระบุว่า ค่อนข้างได้ปฏิบัติกิจกรรมในขั้นนี้อยู่ในระดับที่สูงกว่า หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายสามัญ

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดเกี่ยวกับผลการเปรียบเทียบ การรับรู้ของผู้บริหารระดับฝ่าย 6 ฝ่าย เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนทั้งหมด 43 กิจกรรม พบว่าผู้บริหารระดับฝ่ายทั้ง 6 ฝ่าย มีการรับรู้ลัดคล่องกันถึง 39 กิจกรรม และมีผู้บริหารบางฝ่ายที่มีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญใน 4 กิจกรรม โดยที่ผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่ฝ่ายแผนงานและโครงการมีการระบุว่า ค่อนข้างได้ปฏิบัติกิจกรรมต่อไปนี้อยู่ในระดับที่สูงกว่าผู้บริหารฝ่ายอื่นรับรู้ ดังนี้คือ สภาพการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนในขั้นเตรียมการวางแผน 2 เรื่องคือ เรื่องการรวบรวมข้อมูลทางด้านปริมาณ เกี่ยวกับผลการดำเนินงานที่ผ่านมา (เช่น จำนวนผู้รับบริการ จำนวนพื้นที่ที่ได้ดำเนินการ จำนวนทรัพยากรที่ใช้ ฯลฯ) โดยที่ผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการระบุว่า ค่อนข้างได้ปฏิบัติกิจกรรมข้างต้นนี้อยู่ในระดับที่สูงกว่าผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่ ฝ่ายการศึกษาสายสามัญ และฝ่ายบริหารรับรู้ และเรื่อง การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรต่าง ๆ ที่ ค่อนข้างมีอยู่ (เช่น ข้อมูลทางด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ ฯลฯ) โดยที่ผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่ฝ่ายแผนงานและโครงการระบุว่า ค่อนข้างได้ปฏิบัติกิจกรรม ดังกล่าวนี้อยู่ในระดับที่สูงกว่าหัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายสามัญรับรู้ ส่วนสภาพการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน ในขั้นวางแผนและจัดทำแผนในเรื่อง การกำหนดแผนงานและโครงการที่ลัดคล่องกับนโยบาย ทิศทาง การปฏิบัติงานนั้น ผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการระบุว่า ค่อนข้างได้ปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวอยู่ในระดับที่สูงกว่าหัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายสามัญรับรู้ และกิจกรรมสุดท้ายที่ผู้บริหารระดับฝ่ายมีการรับรู้แตกต่างกันคือ สภาพการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนในขั้นปรับแผนและ/หรือจัดทำแผนใหม่ เรื่องการรายงานสรุปผลการปฏิบัติงานในรอบปีให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ โดยที่ผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการระบุว่า

คูนัยฯ จังหวัด ได้ปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่าย การศึกษาลายล่ำมัญ และหัวหน้าฝ่ายพัฒนาและฝึกอบรมรัฐ

4. จากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน ตาม การรับรู้ของผู้บริหารคูนัยฯ จังหวัด พบว่า คูนัยฯ จังหวัด ประเมินปัญหา อยู่ในระดับปานกลางใน ทุกขั้นตอนของกระบวนการวางแผน หากเรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ย พบว่า คูนัยฯ จังหวัด ประเมิน ปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน ในขั้นเตรียมการวางแผนมากเป็นอันดับหนึ่ง และประเมินปัญหาในขั้นปรับแผนและ/หรือจัดทำแผนใหม่อยู่ในอันดับสุดท้าย

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดเกี่ยวกับการรับรู้ของผู้บริหาร ของคูนัยฯ จังหวัดเป็นราย ปัญหา ปรากฏว่า จากปัญหาทั้งหมด 26 ปัญหา มีปัญหาที่คูนัยฯ จังหวัด ประเมินอยู่ในระดับมาก 3 ปัญหา ระดับปานกลาง 22 ปัญหา และระดับน้อย 1 ปัญหา ปัญหาที่ผู้บริหารของคูนัยฯ จังหวัด รับรู้ว่าคูนัยฯ จังหวัด ประเมินอยู่ในระดับมาก 3 ปัญหา คือ ปัญหาในขั้นเตรียมการวางแผน เรื่อง งบประมาณที่ใช้เพื่อการสำรวจข้อมูล เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายมีไม่ เพียงพอ และเรื่องปริมาณเจ้าหน้าที่ ฝ่ายแผนงานและโครงการมีไม่เพียงพอ นอกจากนี้ปัญหาที่คูนัยฯ จังหวัด ประเมินอยู่ในระดับมากในขั้นวางแผนและจัดทำแผน คือ ปัญหาเรื่องคูนัยฯ จังหวัดได้รับการ แจกอนุมัติงบประมาณประจำปีล่าช้าไม่สอดคล้องกับระยะเวลาการวางแผนประจำปีของคูนัยฯ จังหวัด ส่วนปัญหาที่ผู้บริหารของคูนัยฯ จังหวัดรับรู้ว่าคูนัยฯ จังหวัด ประเมินปัญหาอยู่ในระดับน้อย คือ ปัญหาในขั้นปรับแผนและ/หรือจัดทำแผนใหม่ คือ เรื่องการนำเอาผลประโยชน์ส่วนตัวมาเกี่ยว ข้องกับการปรับแผนปฏิบัติการประจำปี (เช่น การปรับงบประมาณ พื้นที่ดำเนินการ ฯลฯ) ส่วน ปัญหาอื่น ๆ นอกเหนือจากนี้ ผู้บริหารของคูนัยฯ จังหวัดรับรู้ว่าคูนัยฯ จังหวัด ประเมินอยู่ในระดับ ปานกลาง

5. จากการทดสอบความแตกต่าง ระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารระดับคูนัยฯ จังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่ายเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน โดยส่วนรวม พบว่า ผู้บริหารระดับคูนัยฯ จังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่ายจะมีการรับรู้ โดยส่วนรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญในทุกขั้นตอนของกระบวนการวางแผน โดยที่ผู้บริหารระดับฝ่ายรับรู้ว่าคูนัยฯ จังหวัด ประเมินปัญหา ในแต่ละขั้นตอนอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าผู้บริหารระดับคูนัยฯ จังหวัดรับรู้

แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดเป็นรายปัญหาทั้ง 26 ปัญหา พบว่า มีปัญหาที่ผู้บริหาร ทั้ง 2 ระดับ รับรู้สอดคล้องกัน ดังนี้ คือ ปัญหาในขั้นเตรียมการวางแผนเรื่องงบประมาณที่ใช้เพื่อการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายมีไม่เพียงพอ ปริมาณเจ้าหน้าที่ฝ่ายแผนงานและโครงการมีไม่เพียงพอ ข้อมูลที่รวบรวมไว้ยังไม่ครบถ้วนถูกต้องเท่าที่ควร ข้อมูลที่จำเป็นต้องใช้ในการวางแผนที่ศูนย์ จังหวัดมีอยู่กระจัดกระจายไม่อยู่ในสภาพที่พร้อมเพื่อการนำไปใช้และขาดแคลนข้อมูลที่จำเป็นต้องใช้ในการกำหนดประเด็นปัญหาการศึกษา นอกโรงเรียนของศูนย์ฯ จังหวัด และปัญหาในขั้นวางแผนและจัดทำแผนในเรื่องขาดแคลนข้อมูลที่ละเอียดชัดเจนสำหรับการใช้ประกอบการเขียนรายละเอียดในส่วนต่าง ๆ ของโครงการ และปัญหาในเรื่องศูนย์ฯ จังหวัด ได้รับการแจ้งอนุมัติงบประมาณประจำปีล่าช้าไม่สอดคล้องกับระยะเวลาการวางแผนประจำปี ของศูนย์ฯ จังหวัด และอันดับสุดท้ายปัญหาในขั้นนำแผนไปปฏิบัติ ในเรื่องการให้ความสำคัญน้อยต่อการปฏิบัติตามปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดขึ้น และการให้ความสำคัญน้อยในเรื่องการประชาสัมพันธ์งาน/โครงการที่ศูนย์ฯ จังหวัดจะนำไปปฏิบัติ

6. จากการทดสอบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของผู้บริหารระดับฝ่าย 6 ฝ่าย เกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน โดยส่วนรวมพบว่าผู้บริหารระดับฝ่ายทุกฝ่ายมีการรับรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนในขั้นเตรียมการวางแผน ปัญหาในขั้นวางแผนและจัดทำแผน ปัญหาในขั้นนำแผนไปปฏิบัติ และปัญหาในขั้นติดตาม ควบคุม และประเมินผล ส่วนปัญหาในขั้นปรับแผนและ/หรือจัดทำแผนใหม่ผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายสามัญ ระบุว่าศูนย์ฯ จังหวัดได้ประสบปัญหาในขั้นนี้อยู่ในระดับที่สูงกว่า ผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่ หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดเกี่ยวกับผลการเปรียบเทียบ การรับรู้ปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนทั้ง 26 ปัญหา พบว่า ผู้บริหารระดับฝ่าย 6 ฝ่าย มีการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เฉพาะปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนในขั้นปรับแผนและ/หรือจัดทำแผนใหม่เท่านั้น กล่าวคือ ปัญหาในเรื่องการนำเอาผลประโยชน์ส่วนตัวเข้ามาเกี่ยวข้องในการปรับแผนปฏิบัติการประจำปี (เช่น การปรับงบประมาณ พื้นที่ดำเนินการ ฯลฯ) โดยที่ผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่

หัวหน้าฝ่ายบริหาร รับรู้ว่าศูนย์ฯ จังหวัดได้ประสบปัญหาในเรื่องนี้อยู่ในระดับที่สูงกว่า หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ และนอกจากนี้หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายสามัญ รับรู้ว่าศูนย์ฯ จังหวัดได้ประสบปัญหาในเรื่องนี้อยู่ในระดับที่สูงกว่าหัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ และหัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการรับรู้ ส่วนปัญหาที่ผู้บริหารระดับฝ่ายมีการรับรู้แตกต่างกันอีกประการหนึ่ง คือ ปัญหาเรื่องศูนย์ฯ จังหวัด ยังให้ความสำคัญน้อยในเรื่องการปรับแผนให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนไป (เช่น การยกเลิกโครงการ/ริเริ่มโครงการใหม่ ๆ ขึ้น โดยที่ผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายสามัญ รับรู้ว่าศูนย์ฯ จังหวัดได้ประสบปัญหาในเรื่องนี้อยู่ในระดับที่สูงกว่าหัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ และหัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการรับรู้

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยข้างต้น เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน การศึกษานอกโรงเรียน ผู้บริหารของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด รับรู้ว่าศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดได้ปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนกระบวนการวางแผน คือ ขึ้นเตรียมการวางแผน ขึ้นวางแผนและจัดทำแผน ขึ้นนำแผนไปปฏิบัติ ขึ้นติดตามควบคุมและประเมินผล และขึ้นปรับแผนและ/หรือจัดทำแผนใหม่ อยู่ในระดับบ่อยครั้งทุกขั้นตอน ทั้งนี้ เมื่อคำนึงถึงระยะเวลาของการจัดตั้งศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดแล้ว อาจกล่าวได้ว่า การที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนอยู่ในระดับบ่อยครั้งนั้น เป็นสภาพที่น่าพึงพอใจพอสมควร เนื่องจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นใหม่ในช่วงระหว่าง 2 - 6 ปีที่ผ่านมาเท่านั้น (ระหว่าง พ.ศ. 2522 - 2526) และการที่จะส่งเสริมให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนให้อยู่ในระดับที่สูงกว่านี้ นั้น จำเป็นที่จะต้องอาศัยระยะเวลาในการเพิ่มพูนทักษะ ความรู้ และประสบการณ์แก่ผู้รับผิดชอบและเกี่ยวข้องกับการวางแผนด้วย เพราะจากการผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดได้ประสบปัญหาในเรื่องความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของ เจ้าหน้าที่ฝ่ายแผนงานและโครงการ มิใช่เพียงพออยู่ในระดับปานกลางและจัดอยู่ในอันดับรองสุดท้าย และยิ่งไปกว่านั้นจากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า สภาพปฏิบัติกิจกรรมที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดได้ปฏิบัติเป็นบางครั้งและจัดอยู่ในอันดับรองสุดท้ายเช่นกัน คือ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดจัดให้มีการเพิ่มพูนความรู้

เกี่ยวกับการวางแผนการศึกษาแก่ผู้เกี่ยวข้องกับการวางแผนของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัด และนอกจากนี้ผลการสำรวจสถานภาพและข้อมูลประเภทของผู้บริหารของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในครั้งนี้อย่างพบว่า ผู้บริหารของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดส่วนใหญ่ ได้รับความรู้เกี่ยวกับหลักการและวิธีการวางแผน จากการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากเอกสาร ตำรา และสื่อมวลชนมากเป็นอันดับหนึ่ง และได้จากประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่ผ่านมาเท่านั้น

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของการรับรู้เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติกิจกรรม ตามกระบวนการวางแผน พบว่า ผู้บริหารของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด รับรู้ว่าการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ได้ปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนในขั้นนำแผนไปปฏิบัติ และขั้นปรับแผน และ/หรือจัดทำแผนใหม่จัดอยู่ในอันดับแรก ทั้งนี้เพราะศูนย์ฯ จังหวัดเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติการ การปฏิบัติงานตามนโยบายแผนงานโครงการที่กำหนดขึ้นจึงเป็นหน้าที่หลักของหน่วยงานและการปรับแผนและ/หรือจัดทำแผนใหม่ ก็จำเป็นที่จะต้องจัดทำขึ้นในขณะเดียวกัน กรณีที่ประสบปัญหาต่าง ๆ ขณะนำแผนไปปฏิบัติเพื่อให้การปฏิบัติงานดำเนินไปด้วยดี เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของแผนงานและโครงการที่กำหนดไว้

นอกจากนี้เป็นที่น่าสังเกตว่า เมื่อเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยของสภาพการปฏิบัติกิจกรรม แต่ละขั้นตอนพบว่า สภาพการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนในขั้น ติดตาม ควบคุม และ ประเมินผล นั้นผู้บริหารของศูนย์รับรู้ว่าการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ได้ปฏิบัติกิจกรรมในขั้นนี้บ่อยครั้ง เช่นกัน แต่จัดอยู่ในอันดับสุดท้าย ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ ผลการประเมินโครงการพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนในปีงบประมาณ 2523 - 2525 ของคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งได้รายงานผลการประเมินในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการติดตามและประเมินผลของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ว่า

ในระดับจังหวัดใช้การตรวจเยี่ยมของเจ้าหน้าที่ รายงานของครู การประชุมสัมมนา เป็นบางครั้งบางคราว วิธีการดังกล่าวเป็นวิธีการที่ดี แต่ถ้าจัดให้เป็นระบบ ทำอย่างสม่ำเสมอใช้เทคนิคการวิจัยประเมินผล เข้าช่วยจะทำให้ผลการประเมินน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น... สรุปได้ว่า หน่วยงานทุกระดับมีการติดตามประเมินผลแต่ยังทำได้น้อย (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2527 : 21)

จากผลการวิจัยข้างต้นผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ได้ปฏิบัติตามกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน ในขั้นติดตามควบคุมและประเมินผลอยู่ในระดับบ่อยครั้ง แต่จัดอยู่ในอันดับสุดท้ายอาจจะเป็นเพราะว่าศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ส่วนใหญ่มีบุคลากรจำนวนน้อย แต่งานที่ต้องปฏิบัติมีเป็นจำนวนมากจึงต้องทุ่มเทเวลาส่วนใหญ่ให้กับการดำเนินงานตามโครงการที่วางไว้ ประกอบกับงบประมาณเพื่อการตรวจเยี่ยมนิเทศงานภาคสนามไม่เหมาะสมกับปริมาณงานด้วย นอกจากนี้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดยังขาดแคลนนักวิชาการด้านการประเมินผล ทำให้มีการดำเนินการในเรื่องนี้น้อย ดังจะเห็นจากผลการวิจัยครั้งนี้ว่า ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดประสบปัญหาอยู่ในระดับมากในขั้นเตรียมการวางแผน เรื่อง ปริมาณเจ้าหน้าที่ฝ่ายแผนงานและโครงการมีไม่เพียงพอ ส่งผลให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดมีสภาพการปฏิบัติตามกิจกรรม ด้านการประเมินอยู่ในระดับเป็นบางครั้งเท่านั้น คือ กิจกรรมการประเมินแผนปฏิบัติการประจำปี (เช่น ประเมินว่ามีจำนวนกี่โครงการที่ได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ปัญหาหลัก ๆ ของแผนคือเรื่องใดบ้าง) และกิจกรรมการประเมินผลงานและโครงการ โดยคณะผู้ประเมินของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

2. เมื่อเปรียบเทียบการรับรู้ของผู้บริหารระดับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่ายเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามกระบวนการวางแผน โดยส่วนรวม และในรายละเอียดพบว่าผู้บริหารระดับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดรับรู้ว่าคุณภาพการปฏิบัติตามกิจกรรมต่าง ๆ ในทุกขั้นตอนอยู่ในระดับที่สูงกว่าผู้บริหารระดับฝ่ายรับรู้ จากผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับสัมมุติฐานของการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งตั้งสัมมุติฐานไว้ว่า ผู้บริหารระดับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด การรับรู้ว่าคุณภาพการปฏิบัติตามกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนอยู่ในระดับที่สูงกว่าผู้บริหารระดับฝ่าย ทั้งนี้เนื่องมาจากเหตุผลที่ว่าผู้บริหารทั้ง 2 ระดับ มีตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบแตกต่างกัน ผู้บริหารระดับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบสูงสุดในเรื่องการปฏิบัติตามกระบวนการวางแผนของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดโดยส่วนรวมเป็นผู้มีอำนาจตัดสินใจในการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามกิจกรรมต่าง ๆ ของทุกฝ่าย จึงย่อมจะมีการรับรู้ในเรื่องเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามกระบวนการวางแผนมากกว่าผู้บริหารระดับฝ่าย ซึ่งส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องเฉพาะงานในฝ่ายที่ตนรับผิดชอบและมีบทบาทเพียง เล่นข้อมูลของฝ่ายเพื่อการแก้ปัญหาหรือ เล่นอแนวปฏิบัติต่อผู้บริหารระดับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เพื่อตัดสินใจอีกขั้นหนึ่งเท่านั้น

นอกจากนี้ในการตอบแบบสอบถามของผู้บริหารระดับคณบดีการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด อาจจะมีแนวโน้มที่จะตอบว่าคณบดีการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดได้ปฏิบัติตามกิจกรรมที่ปรากฏในแบบสอบถามอยู่ในระดับที่มีความถี่สูงมากกว่าผู้บริหารระดับฝ่าย เพราะผู้บริหารระดับคณบดีการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบสูงสุดในการที่จะกำหนดให้มีการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนของคณบดีการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด อาจจะคำนึงถึงผลได้ผลเสียของการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้นี้น่าจะมากกว่าผู้บริหารระดับฝ่าย ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ก็สอดคล้องกับสัมมุติฐานดังกล่าวข้างต้นนี้

3. เมื่อเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน โดยส่วนรวมและในรายละเอียดระหว่างผู้บริหารระดับฝ่ายทั้ง 6 ฝ่าย พบว่าผู้บริหารระดับฝ่ายทั้ง 6 ฝ่ายมีการรับรู้สอดคล้องกันเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน ในขั้นเตรียมการวางแผนขั้นวางแผนและจัดทำแผน ขั้นนำแผนไปปฏิบัติและขั้นติดตามควบคุมและประเมินผล ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ สัมมุติฐานของการวิจัยที่ว่าผู้บริหารระดับฝ่ายของคณบดีการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดมีการรับรู้เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามกระบวนการวางแผนไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากเหตุผลที่ว่า ผู้บริหารระดับฝ่ายทุกฝ่ายต่างก็มีหน้าที่ให้การปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายจาก ผู้บริหารระดับคณบดีการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ดังนั้นในการวางแผนการปฏิบัติงานผู้บริหารระดับฝ่ายทุกฝ่ายจึงมีความจำเป็นที่จะต้องรับทราบนโยบาย แนวทางในการนำแผนไปปฏิบัติและการติดตามควบคุมและประเมินผลร่วมกันจากผู้บริหารระดับคณบดีการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด จึงน่าจะมีการรับรู้ที่ไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้จากประสบการณ์ของผู้วิจัยพบว่า ผู้บริหารระดับฝ่ายนั้นมักจะเคยปฏิบัติงานในฝ่ายอื่น ๆ มาก่อนแล้วเป็นส่วนมาก เนื่องจากลักษณะการมอบหมายงานให้ใครเป็นผู้บริหารของฝ่ายได้นั้น ขึ้นอยู่กับการพิจารณาของผู้บริหารระดับคณบดีการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเป็นสำคัญ ซึ่งผู้บริหารสามารถสลับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมได้ตลอดเวลา จึงน่าจะเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ผู้บริหารระดับฝ่ายมีการรับรู้ไม่แตกต่างกันเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามกระบวนการวางแผน เนื่องจากมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมาคล้ายคลึงกัน

ส่วนสภาพการปฏิบัติตามกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนในขั้นปรับแผนและหรือจัดทำแผนใหม่นั้น จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่ฝ่ายแผนงานและโครงการรับรู้ว่าคณบดีการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดได้ปฏิบัติตามกิจกรรมต่าง ๆ ในขั้นนี้อยู่ในระดับที่สูงกว่า หัวหน้าฝ่ายการศึกษาหลายสำนักรู้ ซึ่งผลการวิจัยในขั้นนี้ ชัดแย้งกับสัมมุติฐานของการวิจัยที่ว่า ผู้บริหาร

ระดับฝ่ายทุกฝ่ายมีการรับรู้ เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนไม่แตกต่างกัน การที่ผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการรับรู้ว่าคุณยการศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดปฏิบัติกิจกรรมในขั้นปรับแผนและหรือจัดทำแผนใหม่อยู่ในระดับที่สูงกว่าผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายการศึกษาหลายสำัญรับรู้ อาจจะเป็นเพราะว่าฝ่ายแผนงานและโครงการเป็นผู้มีหน้าที่โดยตรงในการรวบรวมข้อมูลและจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานของฝ่ายต่าง ๆ หากเกิดกรณีที่ฝ่ายใดมีปัญหาและมีความจำเป็นที่จะต้องปรับแผนและหรือจัดทำแผนใหม่ ฝ่ายแผนงานและโครงการจึงจำเป็นต้องเข้าไปมีส่วนร่วมและรับทราบ เพื่อการรายงานได้ถูกต้องตรงกับความเป็นจริงด้วย ในขณะที่เดียวกับฝ่ายการศึกษาหลายสำัญอาจไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมด้วย ในกรณีที่มีการปรับแผนและหรือจัดทำแผนใหม่ของฝ่ายอื่น ๆ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายแผนงานมีการรับรู้ว่าคุณยการศึกษาออกจังหวัดได้ปฏิบัติกิจกรรมในขั้นปรับแผนและหรือจัดทำแผนใหม่อยู่ในระดับที่สูงกว่าผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายการศึกษาหลายสำัญรับรู้

4. จากผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนการศึกษาออกโรงเรียน ผู้บริหารของคุณยการศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดรับรู้ว่าคุณยการศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดได้ประสบปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนในทุกขั้นตอนอยู่ในระดับปานกลาง คือปัญหาในขั้นเตรียมการวางแผน ขั้นวางแผนและจัดทำแผน ขั้นนำแผนไปปฏิบัติ ขั้นติดตามควบคุมและประเมินผล และขั้นปรับแผนและหรือจัดทำแผนใหม่ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนแต่ละขั้นตอนพบว่า ผู้บริหารของคุณยการศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดรับรู้ว่าคุณยการศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดได้ประสบปัญหาในขั้นเตรียมการวางแผนมากเป็นอันดับหนึ่งและขั้นปรับแผนและหรือจัดทำแผนใหม่อยู่ในอันดับสุดท้าย

สำหรับปัญหาในการเตรียมการวางแผนซึ่งผู้บริหารของคุณยการศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดรับรู้ว่าคุณยการศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดประสบปัญหาอยู่ในอันดับแรกนั้น เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าปัญหาที่คุณยการศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดประสบอยู่ในระดับมาก คือ ปัญหาเรื่องงบประมาณที่ใช้เพื่อการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายมีไม่เพียงพอ และปริมาณเจ้าหน้าที่ฝ่ายแผนและโครงการมีไม่เพียงพอ นอกนั้นเป็นปัญหาที่คุณยการศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดประสบอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยดังกล่าวผู้วิจัยมีความเห็นดังนี้

การที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดประสบปัญหาในเรื่อง งบประมาณที่ใช้เพื่อ การสำรวจข้อมูล เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายมีไม่เพียงพอ อยู่ในระดับ มากนั้นจากประสบการณ์ของผู้วิจัยพบว่า ทั้งนี้เนื่องจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดไม่ได้รับ สดสรรเงินงบประมาณเพื่อการนี้โดยเฉพาะ เหมือนกับการดำเนินกิจกรรมของโครงการอื่น ๆ แต่จะ สดสรรเงินงบประมาณมารวมกับงบประมาณศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ซึ่งศูนย์การ ศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดจะต้องนำมาจัดแบ่งมาใช้เพื่อการนี้เองอีกครั้งหนึ่ง และการแบ่งเงินงบ บริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดมาใช้เพื่อการนี้มากน้อยหรือไม่เพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับความ จำเป็นและการมองเห็นความสำคัญของผู้บริหารระดับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เป็นสำคัญ หากเงินที่ใช้เพื่อการนี้มีน้อยไม่เพียงพอ ก็อาจจะส่งผลกระทบต่อโครงการไปปฏิบัติในโอกาส ต่อไปด้วย เพราะหากโครงการที่นำไปปฏิบัติไม่ได้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชน แล้ว อาจจะไม่ได้รับร่วมมือจากประชาชนเท่าที่ควร และนำไปสู่ความล้มเหลวของโครงการได้

ส่วนในกรณีปัญหาเกี่ยวกับปริมาณเจ้าหน้าที่ฝ่ายแผนงานและโครงการ มีไม่เพียงพอซึ่งผู้ บริหารของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดระบุว่า ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดประสบ ปัญหาในเรื่องนี้อยู่ในระดับมากเช่นกัน ทั้งนี้เพราะว่าศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดส่วนใหญ่ เป็นหน่วยงานที่เพิ่งจัดตั้งขึ้นใหม่ กำลังอยู่ในระหว่างการสรรหาอัตรากำลังไปปฏิบัติงาน ณ. ศูนย์ การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดต่าง ๆ ดังนั้นปริมาณเจ้าหน้าที่ของฝ่ายต่าง ๆ จึงมีน้อย ไม่เพียงพอ ในการที่จะปฏิบัติงานให้ครบเต็มรูปแบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในฝ่ายแผนงานและโครงการ ซึ่งเป็น ฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด โดยตรงต้องมีหน้าที่รับผิดชอบ หลายด้านทั้งด้านงานข้อมูล สถิติ วิจัยและมาตรฐานการศึกษา งานแผนงานประเมินผลและรายงาน และงานทะเบียนและสารสนเทศ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการประเมินโครงการพัฒนาการ ศึกษาออกโรงเรียน (ค.พ.น.) ในปีงบประมาณ 2523 - 2525 ของสำนักงานคณะกรรมการ ศึกษาแห่งชาติ (2527 : 24) ที่ได้รายงานว่า "... ยังมีข้อบกพร่องในการจัดเก็บและการ วิเคราะห์ข้อมูลเนื่องจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดบางแห่งมีบุคลากรน้อยและขาดเทคนิค ในการวางระบบการรวบรวมข้อมูล ..."

5. เมื่อเปรียบเทียบการรับรู้ของผู้บริหารระดับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่ายเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน โดยส่วนรวม และในรายละเอียดพบว่า ผู้บริหารระดับฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด รับรู้ว่า

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดได้ประสบปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ทุกขั้นตอนอยู่ในระดับที่สูงกว่าผู้บริหารระดับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดรับรู้ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับสัมมุติฐานของการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งได้ตั้งไว้ว่าผู้บริหารระดับฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด มีการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนอยู่ในระดับที่สูงกว่าผู้บริหารระดับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดรับรู้ ทั้งนี้เนื่องจากเหตุผลที่ว่าผู้บริหารระดับฝ่าย ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายงานจากผู้บริหารระดับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพื่อนำไปปฏิบัตินั้น ย่อมจะรับรู้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้มากกว่า เนื่องจากมีความใกล้ชิดกับผู้ปฏิบัติงานในฝ่ายมากกว่า และในบางครั้งต้องร่วมปฏิบัติงานกับเจ้าหน้าที่ของฝ่ายนั้น ๆ ด้วย ทำให้รับรู้เกี่ยวกับปัญหาของฝ่ายอื่น ๆ ด้วย ส่วนผู้บริหารระดับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนั้น จะรับรู้ปัญหา โดยส่วนรวมทั่ว ๆ ไป และตามที่ได้รับทราบระดับฝ่ายรายงานให้ทราบ

6. จากการเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนในแต่ละปัญหาระหว่างผู้บริหารระดับศูนย์ฯ จังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่าย พบว่าผู้บริหารทั้งสองระดับได้มีการรับรู้แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสัมมุติฐานของการวิจัยเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาในขั้นเตรียมการวางแผนในเรื่อง บทบาทหน้าที่ของฝ่ายแผนงานและโครงการยังไม่ชัดเจนเพียงพอ ปัญหาในขั้นวางแผนและจัดทำแผนในเรื่อง ความรู้ความเข้าใจในวิธีการกำหนดนโยบาย กิจทางการปฏิบัติงานของผู้วางแผนมีไม่เพียงพอ ปัญหาในขั้นนำแผนไปปฏิบัติ ในเรื่อง ความเข้าใจในงาน/โครงการที่ตนเองรับผิดชอบ มีส่วนเกี่ยวข้องของผู้ปฏิบัติงานยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร และปัญหาในขั้นปรับแผนและหรือจัดทำแผนใหม่ในเรื่อง คุณภาพ จังหวัดให้ความสำคัญน้อยในเรื่องการปรับแผนให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป (เช่น การยกเลิกโครงการ ริเริ่มโครงการใหม่ ๆ ขึ้น) ซึ่งปัญหาเหล่านี้ผู้บริหารระดับศูนย์ฯ จังหวัดรับรู้ว่าศูนย์ฯ จังหวัดได้ประสบปัญหาอยู่ในระดับน้อย ผู้บริหารระดับฝ่ายรับรู้ว่าศูนย์ฯ จังหวัดได้ประสบปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และนอกจากนี้ ผู้บริหารระดับศูนย์ฯ จังหวัดรับรู้ว่า ศูนย์ฯ จังหวัดประสบปัญหาในขั้นติดตาม ควบคุม และประเมินผลในเรื่อง งบประมาณเพื่อการตรวจเยี่ยมนิเทศงานภาคสนามไม่เหมาะสมกับปริมาณงาน อยู่ในระดับน้อยแต่ผู้บริหารระดับฝ่ายรับรู้ว่าศูนย์ฯ จังหวัดประสบปัญหาในเรื่องนี้อยู่ในระดับมาก

การที่ผู้บริหารทั้งสองระดับ มีการรับรู้แตกต่างกันมากในเรื่องที่กล่าวมาข้างต้นนี้ นอกจากสาเหตุเนื่องมาจากผู้บริหารทั้งสองระดับมีบทบาทหน้าที่แตกต่างกันแล้ว อาจจะเป็นเพราะ

การสื่อสารระหว่างผู้บริหารทั้งสองระดับยังมีน้อย ซึ่งจากประสบการณ์ของผู้วิจัยพบว่า ส่วนใหญ่
 คู่ขนาน จังหวัดใช้วิธีการประชุมผู้บริหารระดับฝ่ายเพื่อการรายงานให้ผู้บริหารระดับคู่ขนาน จังหวัด
 รับทราบปัญหาในเรื่องต่าง ๆ ดังนั้นการที่จะให้ผู้บริหารทั้งสองระดับมีการรับรู้ในเรื่องปัญหา
 ต่าง ๆ อย่างต้นนี้ตรงกัน เพื่อที่จะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาร่วมกันควรจะได้มีการ
 พัฒนาระบบการสื่อสารระหว่างผู้บริหารทั้งสองกลุ่มให้มากยิ่งขึ้น เช่น การให้ผู้บริหารระดับฝ่าย
 สามารถรายงานปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานได้ทุกระยะและให้ผู้บริหารระดับฝ่ายได้รายงาน
 ปัญหาอุปสรรคโดยบันทึกเป็นเอกสาร เป็นต้น

นอกจากนี้จากผลการวิจัย พบว่า มีปัญหาบางประการที่ผู้บริหารทั้งสองระดับมีการรับรู้
 สอดคล้องกัน และรับรู้ว่าคุณภาพ จังหวัดประสบปัญหานั้นอยู่ในระดับมาก คือ ปัญหาในขั้นเตรียม
 การวางแผนในเรื่อง งบประมาณที่ใช้เพื่อการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของ
 กลุ่มเป้าหมายมีไม่เพียงพอ และเรื่องปริมาณเจ้าหน้าที่ฝ่ายแผนงานและโครงการมีไม่เพียงพอ
 และปัญหาในขั้นวางแผนและจัดทำแผนในเรื่องคู่ขนาน จังหวัดได้รับการแจ้งอนุมัติงบประมาณ
 ประจำปีล่าช้าไม่สอดคล้องกับระยะเวลาการวางแผนประจำปีของคู่ขนาน จังหวัด นอกจากนี้ยังมี
 ปัญหาอื่นที่ผู้บริหารทั้งสองระดับมีการรับรู้สอดคล้องกันว่าคุณภาพ จังหวัดได้ประสบปัญหาเหล่านี้
 อยู่ในระดับปานกลาง คือ ปัญหาในขั้นเตรียมการวางแผนในเรื่อง ข้อมูลที่รวบรวมไว้ยังไม่ครบ
 ถ้วนถูกต้องเท่าที่ควร ข้อมูลที่จำเป็นต้องใช้ในการวางแผนของคู่ขนาน จังหวัดมีอยู่กระจัดกระจาย
 ไม่อยู่ในสภาพที่พร้อมเพื่อการนำไปใช้ และขาดแคลนข้อมูลที่จำเป็นต่อการกำหนดประเด็น
 ปัญหา และประเด็นในการพัฒนาการเรียนการสอนของคู่ขนาน จังหวัดและปัญหาในขั้นวางแผน
 และจัดทำแผนในเรื่อง ขาดแคลนข้อมูลที่ละเอียดชัดเจน สำหรับการใช้ประกอบเขียนรายละเอียด
 ในส่วนต่าง ๆ ของโครงการ และปัญหาในขั้นนำแผนไปปฏิบัติ ในเรื่องการให้ความสำคัญน้อยต่อ
 การปฏิบัติตามปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดขึ้น และการให้ความสำคัญน้อยในเรื่องการประธา-
 สัมพันธ์งาน/โครงการที่คู่ขนาน จังหวัดจะนำไปปฏิบัติ

การที่ผู้บริหารทั้งสองระดับมีการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้สอดคล้องกัน
 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยนั้น อาจจะเป็นไปได้ว่า เนื่องจากปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหา
 ที่คู่ขนาน จังหวัดประสบมาเป็นเวลานานเป็นที่รับรู้กันโดยทั่วไป และคู่ขนาน จังหวัดโดยสภาพไม่
 สามารถที่จะปรับปรุงแก้ไขได้ทั้งหมด เช่น ปัญหาในเรื่อง งบประมาณ และเรื่องบุคลากร เพราะ
 เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนโยบายของหน่วยงานระดับสูง ดังนั้นหน่วยงานระดับกรม กระทรวง
 ควรจะตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวและหาแนวทางที่จะช่วยบรรเทาปัญหาเหล่านี้บ้างตามสมควร ส่วน

ปัญหาในเรื่องที่ เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่สำคัญจำเป็นต้องใช้ในการวางแผน และจัดทำโครงการยังไม่อยู่ใน สภาพที่พร้อมเพื่อการนำไปใช้ใน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ควรจัดทำมีการสำรวจ เก็บรวบรวมและนำ ข้อมูลให้ เป็นระบบมากขึ้นโดยขอความร่วมมือทางด้านวิชาการจากศูนย์ การศึกษานอกโรงเรียนภาค และกรมการศึกษานอกโรงเรียน

สำหรับปัญหาในเรื่องการให้ความสำคัญน้อย ในเรื่องการปฏิบัติตามปฏิทินการปฏิบัติงาน ที่กำหนดขึ้น และเรื่องการให้ความสำคัญน้อยในเรื่องการประชาสัมพันธ์งาน/โครงการที่ ศูนย์ฯ จังหวัดจะนำไปปฏิบัตินั้น ผู้บริหารระดับศูนย์ฯ จังหวัดผู้ซึ่งมีอำนาจสูงสุดในการควบคุมการ ปฏิบัติงานควรจะตระหนักในความสำคัญในเรื่องนี้มากขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ ภาพบรรลุจุดประสงค์และเป้าหมายของแผนงานและโครงการที่กำหนดไว้

7. เมื่อเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการ วางแผนโดยส่วนรวม และในรายละเอียด ระหว่างผู้บริหารระดับฝ่ายทั้ง 6 ฝ่ายพบว่า ผู้บริหาร ระดับฝ่ายทั้ง 6 ฝ่าย มีการรับรู้สอดคล้องกันเกี่ยวกับปัญหาในขั้นเตรียมการวางแผน ขึ้นวางแผน และจัดทำแผน ขึ้นนำแผนไปปฏิบัติ ขึ้นติดตามควบคุมและประเมินผล ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับ สัมมุติฐานของการวิจัยที่ว่าผู้บริหารระดับฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด มีการรับรู้ เกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากเหตุผล ที่ว่า ผู้บริหารระดับฝ่ายทุกฝ่ายต่างก็มีหน้าที่ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารระดับศูนย์ การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เมื่อมีการประชุมผู้บริหารระดับฝ่าย ฝ่ายต่าง ๆ จะมีการรายงาน ผลการปฏิบัติงานและปัญหาอุปสรรคให้ที่ประชุมรับทราบอยู่เป็นประจำ ดังนั้นหัวหน้าฝ่ายทุกฝ่ายจึง ย่อมจะรับรู้ปัญหาของฝ่ายอื่น ๆ โดยทั่วถึงกันอยู่แล้ว ยิ่งไปกว่านั้น การปฏิบัติงานก็ต้องประสาน สัมพันธ์กันทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินงานโครงการที่สำคัญเป็นเร่งด่วน หรือโครงการ บางโครงการที่จะต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายเพื่อให้การดำเนินงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องระดมหัวหน้าฝ่ายทุกฝ่ายเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ นอกจากนี้ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดส่วนใหญ่ยังมีบุคลากรน้อย การปฏิบัติงานของฝ่ายต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องประสาน และร่วมมือกันปฏิบัติงานอยู่โดยปริยาย ดังนั้นการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตาม กระบวนการวางแผนของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด จึงสอดคล้องกัน

ส่วนปัญหาในขั้นปรับแผนและหรือจัดทำแผนใหม่นั้น ผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่ฝ่ายการ ศึกษาเล่าเรียน รับรู้ว่าศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดประสบปัญหาอยู่ในระดับที่สูงกว่าหัวหน้า

ฝ่ายการศึกษาสายอาชีพ ส่วนหัวหน้าฝ่ายอื่น ๆ มีการรับรู้สอดคล้องกัน การที่ผลการวิจัยเป็นดังนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายสามัญนั้นรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหาร วางแผน ส่งเสริมและพัฒนางานการศึกษาสายสามัญและการศึกษาผู้ใหญ่แบบเปิดเสรี ซึ่ง เป็นงานที่จะต้อง เกี่ยวข้องกับการควบคุมดูแลการสั้ดชั้น เรียนและประสานงานกับโรงเรียนผู้ใหญ่ ขออนุมัติสั่งจังหวัดสั้ดตั้งเปิดขยายชั้นเรียน และยุบชั้นเรียน ขออนุมัติแต่งตั้งและถอดถอนครูผู้สอน ฯลฯ และการดำเนินงานในลักษณะข้างต้นนี้ อาจจะประสบปัญหาเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการสั้ดตั้งโรงเรียน การยุบชั้นเรียนหรือโรงเรียน การแต่งตั้งครูหรือถอดถอนครู เพราะเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของบุคคล ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยในรายละเอียดครั้งนี้พบว่า ผู้บริหารระดับฝ่ายที่ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายสามัญรับรู้ว่าคุณ์การศึกษาออกโรงเรียน จังหวัดประสบปัญหาอยู่ในระดับสูงกว่าหัวหน้าฝ่ายการศึกษาสายอาชีพและหัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการ เรื่องการนำเอาผลประโยชน์ส่วนตัวเข้ามาเกี่ยวข้อง ในการปรับแผนปฏิบัติการประจำปี (เช่น การปรับงบประมาณ พื้นที่ดำเนินการ ฯลฯ และปัญหาในเรื่องคุณ์การศึกษาออกโรงเรียน จังหวัด ยังให้ความสำคัญน้อย ในเรื่องการปรับแผนฯ ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์เปลี่ยนไป (เช่น การยกเลิกโครงการ ริเริ่มโครงการใหม่ ๆ ขึ้น)

8. ผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน การศึกษาออกโรงเรียนนั้น มีข้อมูลบางประการที่น่าสนใจ คือ เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนในชั้นติดตาม ควบคุม และประเมินผลนั้น ผู้บริหารของคุณ์ฯ จังหวัดรับรู้ว่าคุณ์ฯ จังหวัดได้ปฏิบัติกิจกรรมในชั้นนี้อยู่ในระดับบ่อยครั้ง และสั้ดอยู่ในอันดับสุดท้าย ซึ่งอาจสันนิษฐานได้ว่า คุณ์ฯ จังหวัดน่าจะประสบปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมในชั้นนี้อยู่ในอันดับแรก แต่เมื่อพิจารณาผลการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน พบว่า ผู้บริหารของคุณ์ฯ จังหวัดรับรู้ว่าคุณ์ฯ จังหวัดประสบปัญหาในชั้นเตรียมการวางแผนอยู่ในระดับปานกลางและสั้ดอยู่ในอันดับแรก และรับรู้ว่าคุณ์ฯ จังหวัดประสบปัญหาในชั้นติดตาม ควบคุม และประเมินผลอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน แต่สั้ดอยู่ในอันดับที่ 3

การที่ผู้บริหารของคุณ์ฯ จังหวัดรับรู้ว่าคุณ์ฯ จังหวัดรับรู้ว่าคุณ์ฯ จังหวัดได้ปฏิบัติกิจกรรมในชั้นติดตาม ควบคุม และประเมินผลสั้ดอยู่ในอันดับสุดท้าย แต่ไม่ได้รับรู้ว่ามีปัญหาในชั้นนี้อยู่ในอันดับแรกนั้นอาจจะเป็นเพราะว่า การที่คุณ์ฯ จังหวัดได้ปฏิบัติกิจกรรมในชั้นนี้อยู่

ในอันดับสุดท้ายนั้น มิได้มีสาเหตุเนื่องมาจากประสพปัญหาในขั้นนี้มาก แต่อาจจะเนื่องมาจากสาเหตุอื่น ๆ เช่น คู่กันฯ จังหวัดยังไม่ตระหนักถึงความจำเป็นของการปฏิบัติการกรมในขั้นนี้เท่าที่ควร เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

จากการพิจารณาผลการวิจัยข้างต้น เกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการปฏิบัติการกรมตามกระบวนการวางแผนตามการรับรู้ของผู้บริหารของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ผู้วิจัยมีความเห็นว่ายังมีสภาพและปัญหาบางประการที่ควรจะได้มีการปรับปรุงในโอกาสต่อไปดังนี้

1. กรมการศึกษานอกโรงเรียน และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคต่าง ๆ ควรจะสนับสนุนทางด้านวิชาการวางแผนแก่ผู้บริหารของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ทั้งนี้เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะและประสพการณ์ในการวางแผนการศึกษานอกโรงเรียน โดยวิธีการต่าง ๆ ให้มากขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้บริหารของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดที่กระทรวงศึกษาธิการเพิ่งประกาศจัดตั้งขึ้นใหม่ ทั้งนี้เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าโดยส่วนรวมนั้น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดได้ปฏิบัติการกรมตามกระบวนการวางแผนอยู่ในระดับบ่อยครั้ง เป็นส่วนใหญ่และยังมีการปฏิบัติการกรมบางกิจกรรมอยู่ในระดับเป็นบางครั้งอีกด้วย

2. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ควรจะปฏิบัติการกรมในขั้นเตรียมการวางแผนให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปฏิบัติการกรมบางกิจกรรมอยู่ในระดับเป็นบางครั้งเท่านั้น **ดังนี้คือ**

1. การประชุมเพื่อกำหนดประเด็นปัญหา และประเด็นในการพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
2. การจัดลำดับความสำคัญของประเด็นปัญหาและประเด็นในการพัฒนาที่กำหนดไว้
3. การนำผลการดำเนินงาน/ผลการประเมินงานและโครงการมาเปรียบเทียบกับบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดว่า ได้สอดคล้องกันหรือไม่ เพียงใด

4. การศึกษาวัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมายของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในจังหวัด
5. การนำเสนอข้อมูลไว้ในรูปแบบที่สามารถนำมาใช้เพื่อการวางแผนได้สะดวกรวดเร็ว (เช่น การเสนอเป็นกราฟเปรียบเทียบ เสนอเป็นตารางแผนภูมิ ฯลฯ)
6. การนำข้อมูลที่รวบรวมไว้มาวิเคราะห์หาค่าสถิติ
7. การเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการศึกษาแก่ผู้เกี่ยวข้องกับการวางแผนการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

3. กรมการศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดควรปรับปรุงระบบการติดตาม ควบคุม และประเมินผลการดำเนินงานให้มากขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า โดยส่วนรวมที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปฏิบัติตามกิจกรรมในขั้นติดตาม ควบคุม และประเมินผล อยู่ในระดับบ่อยครั้งและจัดอยู่ในอันดับสุดท้ายและยังพบว่า ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปฏิบัติตามกิจกรรมเป็นบางครั้งเท่านั้น ในเรื่องการประเมินแผนปฏิบัติการประจำปี (เช่น ประเมินว่ามีจำนวนที่โครงการที่ได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ปัญหาหลัก ๆ ของแผน คือ เรื่องใดบ้าง ฯลฯ) และเรื่องการประเมินผลงานและโครงการโดยคณะผู้ประเมินของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

4. เนื่องจากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ประสบปัญหาในระดับมาก เรื่องงบประมาณที่ใช้เพื่อการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายมีไม่เพียงพอ ดังนั้น กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณ เพื่อการสำรวจรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายโดยเฉพาะตามความจำเป็น และให้เหมาะสมกับปริมาณงานของแต่ละศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดด้วย และหากไม่สามารถดำเนินการตามนี้ได้ กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางระบบข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมายไว้ให้ชัดเจน อาจจะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะลดค่าใช้จ่ายเพื่อการนี้ลงได้

5. กรมการศึกษานอกโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสกัดอัตราค่าจ้างให้กับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ครบถ้วนตามจำนวนที่ควรจะมี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ของฝ่ายแผนงาน/และโครงการ ทั้งนี้เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของฝ่ายนี้ได้เป็นผู้ประสานงานในด้านการวางแผนของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

6. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ควรจะได้มีการพัฒนาระบบการสื่อสารระหว่างผู้บริหารระดับศูนย์ฯ จังหวัด และผู้บริหารระดับฝ่ายให้มากยิ่งขึ้น เช่น การให้ผู้บริหารระดับฝ่ายสามารถรายงานปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานได้ทุกระยะ และมีการรายงานในลักษณะของการบันทึกเป็นเอกสาร นอกเหนือจากการประชุมซึ่งศูนย์ฯ จังหวัดส่วนใหญ่ได้ปฏิบัติอยู่แล้ว เพื่อให้ผู้บริหารทั้งสองระดับรับรู้ปัญหาต่าง ๆ ตรงกันมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า การรับรู้เกี่ยวกับปัญหาบางประการในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน ของผู้บริหารทั้งสองระดับ ยังแตกต่างกันมาก

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบสภาพ และปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผน ระหว่างศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดที่กระทรวงศึกษาธิการได้จัดตั้งขึ้นในระยะแรกตามโครงการเงินกู้ธนาคารโลก (พ.ศ. 2518 - 2522) กับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดที่ได้ประกาศจัดตั้งขึ้นในระยะหลัง (พ.ศ. 2523 - ปัจจุบัน) ทั้งนี้เพื่อทราบข้อมูลที่จะเป็นแนวทางในการปรับปรุง สภาพและปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมตามกระบวนการวางแผนของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดได้ตรงเป้าหมายยิ่งขึ้น

2. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีแบบสำรวจอีกชุดหนึ่งในการสังเกตและสัมภาษณ์ผู้บริหารของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดโดยตรง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด เพราะการใช้แบบสำรวจที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่าเพียงชุดเดียวนั้น จะพบคำตอบที่มีลักษณะเป็นเพียงการรับรู้ หรือความเห็นที่แสดงออกมาของผู้บริหารเท่านั้น สิ่งเหล่านี้อาจไม่ใช่เป็นสภาพปัญหาที่แท้จริงเสมอไป

3. ในการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารที่มีตำแหน่งหน้าที่เป็นผู้บริหารระดับศูนย์ฯ จังหวัดอาจละค่าหนึ่งถึงผลเสียในการตอบแบบสอบถามในลักษณะที่เป็นแบบสำรวจ ดังนั้นในการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ในครั้งต่อไป ควรจะใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนการศึกษานอกโรงเรียนของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงมากขึ้น